

Kortrijk 2025

De stad die we kunnen willen

Naar een stedenbouw van het alledaagse

In de zomer van 2016 stelde de Stad Kortrijk een belangrijke vraag aan zichzelf en aan zijn inwoners: *Hoe ziet de stad eruit die we kunnen willen?* Het was het begin van een intensief proces om samen na te denken over de toekomst van onze stad. *Samen* wil zeggen: met stedenbouwkundige experts van binnen en buiten de stad, met ondernemers en met politieke mandatarissen, maar vooral ook met de inwoners van Kortrijk.

In het kader hiervan zetten Architecture Workroom Brussels en de Stad Kortrijk een studie- en participatietraject op. Deze publicatie bundelt de resultaten van het onderzoek en de bijbehorende *Stadsdebatten*. Ze vertelt het verhaal van een gezamenlijke zoektocht naar een gedragen toekomstvisie voor Kortrijk. Tegelijk toont ze een vernieuwende methode die ook in andere steden toepasbaar is: *een stedenbouw van het alledaagse* die via heel concrete projecten grote veranderingen tot stand brengt. Met als doel een fundamentele verbetering van de woon- en werkkwaliteiten voor alle inwoners in en rond de stad.

Kortrijk 2025
De stad die we
kunnen willen

Naar een stedenbouw van het alledaagse

AUTEUR
Architecture Workroom Brussels
Stad Kortrijk

ONDERZOEK
Architecture Workroom Brussels
Joachim Declerck, Roeland Dudal, Nik
Naudts, Carmen Van Maercke, Chloé
Nachtergaele, Konstantijn Verbrugge
Tractebel
Bart Van Gassen, Dieter Van Hemelrijck
51N4E
Harold Vermeiren

EXPERTISE
Universiteit Gent
Michiel Dehaene
51N4E
Freek Persyn
Rasschaert Advocaten
Wim Rasschaert

REDACTIE
Public Space
Joeri De Bruyn
Architecture Workroom Brussels
Nik Naudts

GRAFISCH ONTWERP
Ward Heirwegh

FOTOGRAFIE
Lavinia Wouters

DRUK
Stevens Print

UITGEVER
Architecture Workroom Brussels

ISBN
978-90-819535-2-8

IN OPDRACHT VAN
Stad Kortrijk
Kernteam: Wout Maddens, Brecht
Nuytens en Griet Verhaeghe
Samen met: Rita Agneessens, Dries
Baekelandt, Patricia Ghekiere, Sander
Maenhout, Ben Mertens, Peter Tanghe,
Ruth Vandenberghe, Fien Vermeulen
en An Verstraeten
En de leden van het college van
burgemeester en schepenen en
de gemeenteraad, Gecoro Kortrijk,
de teams Bouwen Milieu en Wonen,
Planning en Openbaar Domein,
Gebiedswerking en Kortrijk Spreekt

Inleiding

pg. 4

Hoofdstuk 1

Waarom een Ruimtepact?

pg. 8

Hoofdstuk 2

Wat zijn de kwaliteiten van Kortrijk en hoe kunnen we die versterken?

pg. 42

Hoofdstuk 3

Waar beginnen we te bouwen aan het Kortrijk van morgen?

pg. 70

Hoofdstuk 4

Hoe kunnen we hiermee aan de slag?

pg. 94

Hoofdstuk 5

Het Ruimtepact

pg. 138

Hoe ziet de stad eruit die we *kunnen willen*? De vraag is ambitieus. Dat moet ook. Kortrijk moet durven, experimenteren en verrassen. Kortrijk staat voor diversiteit, leefbaarheid en duurzaamheid. Voor sterke buurten en wijken. Voor dialoog en samenwerking.

Kortrijk heeft een rijke traditie van een doordacht en gedragen ruimtelijk beleid. De keuzes uit het verleden bepalen hoe onze stad er vandaag uit ziet. Het is belangrijk dit te erkennen. Tegelijkertijd zijn we ons ervan bewust dat de maatschappij steeds evolueert, en dat wij als stad steeds opnieuw onszelf en onze toekomstvisie in vraag moeten durven stellen. We bouwen voort op sterke grondvesten, met een open vizier en met ruimte voor nieuwe ideeën.

Vandaag stellen we vast dat Kortrijk minder sterk groeit dan andere centrumsteden in Vlaanderen. Tegelijkertijd is er nog heel veel ruimte beschikbaar voor nieuwe woningen en bedrijven. Hoe gebruiken en benutten we die ruimte? Dat is een heel actuele vraag. Vlaanderen heeft immers beslist dat we tegen 2040 geen nieuwe gronden of open ruimte meer mogen aansnijden voor bijkomende woningen of bedrijven. Dat is de zogenaamde *betonstop*. Zo'n beleid is hoognodig. Open ruimte is van levensbelang voor ons stedelijk functioneren, voor voedselproductie, natuur en klimaatbeheersing. Kortrijk speelt hier al veel langer een voortrekkersrol in. Maar anders dan de 'betonstop', die impliceert dat we iets *niet meer* mogen doen, kunnen we het beschermen van de open ruimte ook aangrijpen *als een kans*. Het vrijwaren van de open ruimte is geen louter negatieve keuze, maar opent vele mogelijkheden om bijkomende kwaliteiten te brengen in de stad en de stad nog leefbaarder te maken.

Wat voor een soort stad willen wij zijn? Om op die vraag een antwoord te formuleren, zette de Stad Kortrijk

“ Een participatietraject over ruimtelijk beleid opzetten en daarin een duizendtal burgers betrekken, is een unicum in Vlaanderen. Daar mogen we best trots op zijn! ”

—Leo Van Broeck, *Vlaams Bouwmeester*

“ De mismatch tussen vraag en aanbod heeft geleid tot een aanzienlijk overschot aan woningen. Maar elke voordeel heeft zijn nadeel. Leegstand in de stad kan dienen als experimenteerruimte om na te denken over het wonen, het werken en het samenleven van morgen. ”

— Linda Boudry, *directrice Kenniscentrum Vlaamse Steden*

samen met Architecture Workroom Brussels een intensief studie- en participatietraject op poten. We organiseerden drie *Stadsdebatten* waarop een duizendtal inwoners actief deelnamen en hun stem lieten horen. Een stad kan immers niet enkel door experts worden gemaakt. Om tot de best mogelijke projecten voor de stad te komen hebben we in een participatietraject lokale kennis aangeboord die specifieke en alledaagse noden aan het licht brengt.

Deze publicatie geeft een neerslag van het voorbije studie- en participatietraject en sluit af met het *Ruimtepact*. Het Ruimtepact bundelt de opgedane inzichten en vertaalt die naar het beleid. Het Ruimtepact geldt als uitgangspunt, leidraad en kader voor alle toekomstige ontwikkelingen in de stad. Ieder project — van kleine buurtprojecten tot grote stadsprojecten — moet de toets van het Ruimtepact doorstaan. Het Ruimtepact is geen abstract beleidsadvies. Het stelt daarentegen heel concrete principes voor die het alledaagse leven van de Kortrijkzanen fundamenteel verbeteren op het vlak van wonen, werken, mobiliteit, ontspanning, sport, voedselvoorziening, enzovoort.

Met deze publicatie is het werk nog niet af. Integendeel, nu begint het pas! De beslissingen die we samen hebben genomen, moeten ook leiden tot een doortastend beleid. We staan dan ook voor de opgave om het Ruimtepact in de volgende legislatuur te vertalen naar een nieuw *Ruimtelijk Beleidsplan* voor Kortrijk. Ook bij de opmaak van dit beleidsplan hebben we de ambitie om opnieuw een participatietraject op te zetten en de inwoners van Kortrijk mee te laten beslissen.

De stad maken die we kunnen willen, is een collectief werk. De *we* die in deze publicatie het woord neemt, is geen ‘koninklijk meervoud’; het is evenmin enkel de stad die hier spreekt, maar wel het collectief van inwoners, stadsbestuur, ondernemers, experts en iedereen die deelgenomen heeft aan de Stadsdebatten en samen het resultaat heeft vormgegeven. Want de stad die we kunnen willen, is ook de stad die we *samen maken*.

“ Burgers maken beslissingen over de plaats waar ze willen wonen. Bijvoorbeeld op een locatie waar ze met de fiets of de bus gemakkelijk de belangrijke plekken van de stad kunnen bereiken. Maar de mogelijkheid om te kunnen kiezen, die krijgen ze van het stadsbestuur en van de bouwmarkt, die daar samen aan moeten werken. ”

— Marc Martens, architect, ruimtelijk planner

“ We moeten slim verdichten op goed gelegen plaatsen. En niet alleen verdichten, maar ook kwalitatieve publieke, open en groene ruimtes maken. ”

— Karel Debaere, oud-algemeen directeur Leiedal (2001 – 2013)

Waarom een Ruimtepact?

“ Onze maatschappij en onze wereld veranderen voortdurend. We staan aan de vooravond van grote mondiale transitie op het vlak van klimaat, water, mobiliteit, energie en economie. Ook onze stad moet zich hierop voorbereiden. Daarom is het nodig om onszelf en onze toekomstvisie voortdurend in vraag te stellen. ”

“ Inwoners en stadsbestuur beslissen samen over de toekomst van Kortrijk. ”

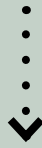
In deze publicatie vertellen we het verhaal van het *Ruimtepact*, en hoe en waarom dit tot stand is gekomen. Het is een engagement dat we als stad aangaan en dat we vragen van alle inwoners en iedereen die een project wil realiseren in de stad. Het legt de keuzes vast die we samen maakten over hoe we in de toekomst willen bouwen, wonen en leven. Bij elke beslissing over hoe we de ruimte in onze stad benutten, neemt het stadsbestuur het Ruimtepact als leidraad.

Deze publicatie is het resultaat van een studie- en inspraaktraject. Twee jaar lang voerden stadsbestuur, inwoners, ondernemers, verenigingen en experts intensief overleg. Die aanpak heeft goed gewerkt. Aan de hand van *Stadsdebatten* maakten we samen ambitieuze en breed gedragen keuzes voor de toekomst van onze stad.

Ook de komende jaren betreft het stadsbestuur de inwoners bij het tot stand komen van belangrijke stadsprojecten. Bij elke grote verandering in buurt of stad staan de inwoners mee aan het roer en beslissen we samen. Het Ruimtepact is de basis voor verder debat. De input uit het traject wordt verder verfijnd en verankerd in het nieuwe ruimtelijk beleid.

Deze publicatie toont geen utopisch beeld voor onze stad in 2025, maar stelt een aantal fundamentele ruimtelijke principes voor. Dat zijn geen abstracte principes. We geven immers meteen ook aan hoe we die principes vandaag al kunnen vertalen naar actie op het terrein. We kunnen vanaf vandaag beginnen bouwen aan het Kortrijk van morgen.

Uitdagingen

Stadsdebatten

Kwaliteiten

Stadsmagneten

Strategieën

Ruimtepact

Ruimtelijk beleidsplan

Inspirerend gesprek om de blik te verruimen

Het eerste Stadsdebat — met Vlaams bouwmeester Leo Van Broeck en architect en stedenbouwkundige Joachim Declerck — lokte veel volk naar de Budascoop. De uiteenzettingen en debatten inspireerden de aanwezigen om verder na te denken over de toekomst van onze stad. Welke zijn de sterke punten van Kortrijk? Hoe geven we ruimte aan de kwaliteiten van onze stad?

1.

2.

Samen rond de tafel om alle kansen te benoemen

Twee dagen, 33 debattafels, bijna 300 deelnemers, meer dan 130 ingevulde kaarten en nog meer fiches vol keuzes en ideeën... De dynamiek en drive van de deelnemers zorgden voor een waardevolle input. Een aantal heldere thema's en inzichten kwamen bovendrijven. Het zijn stuk voor stuk bouwstenen voor de stad van de toekomst.

3.

4.
& 5.

6.

7.

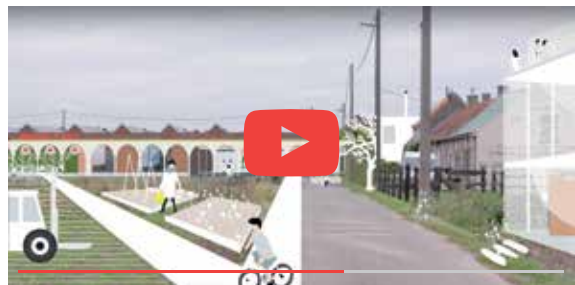

Interactieve animaties om prioriteiten toe te kennen

Architecture Workroom Brussels vertaalde de inzichten van Stadsdebat 2 naar concrete strategieën. Die strategieën bestaan telkens uit een combinatie van ruimtelijke principes en zijn snel en gemakkelijk realiseerbaar. Ze kunnen over de hele stad verspreid worden om het weefsel van de stad kwalitatiever te maken.

8.

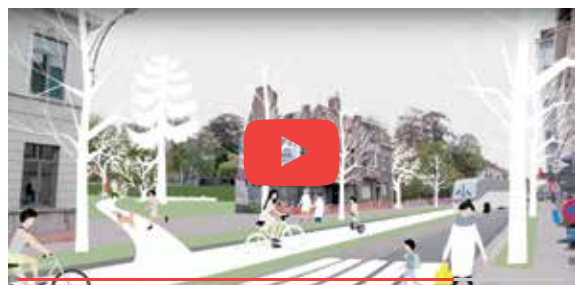
9.

10.

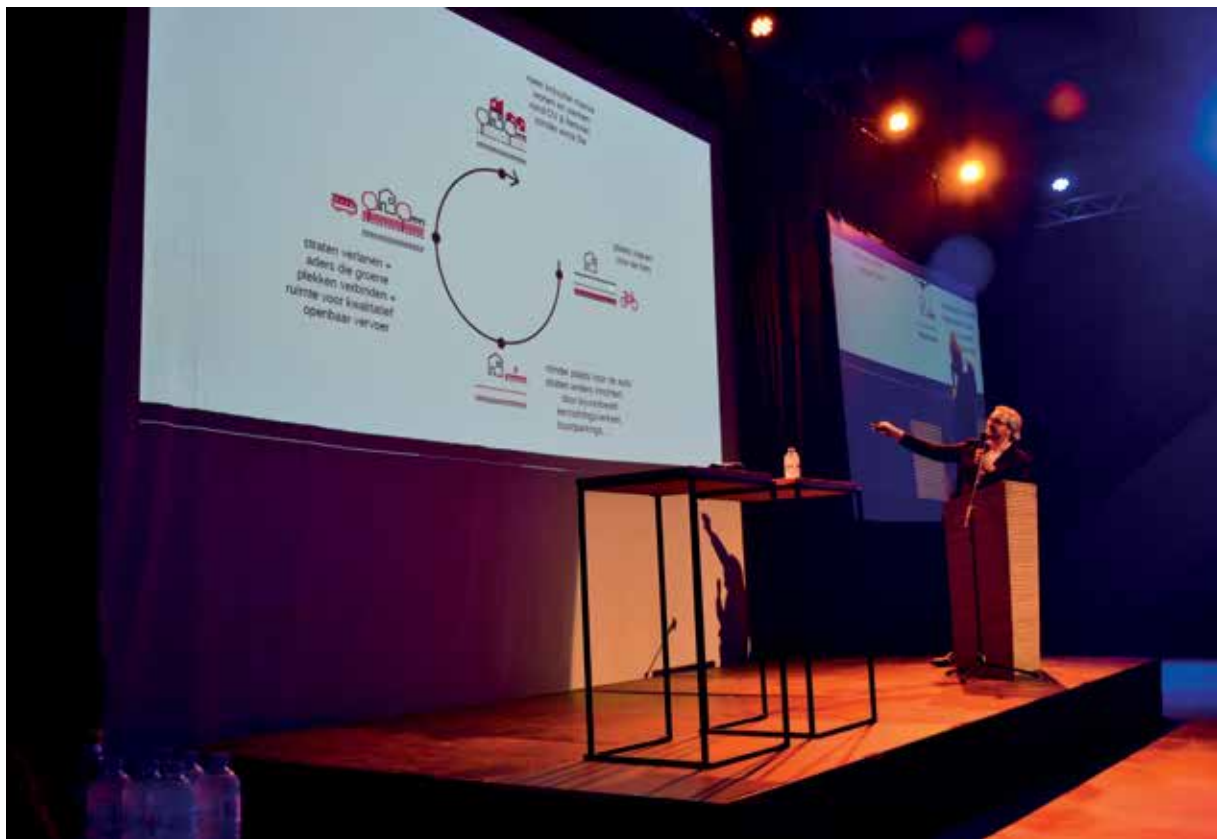

11.

12.

13.

14.

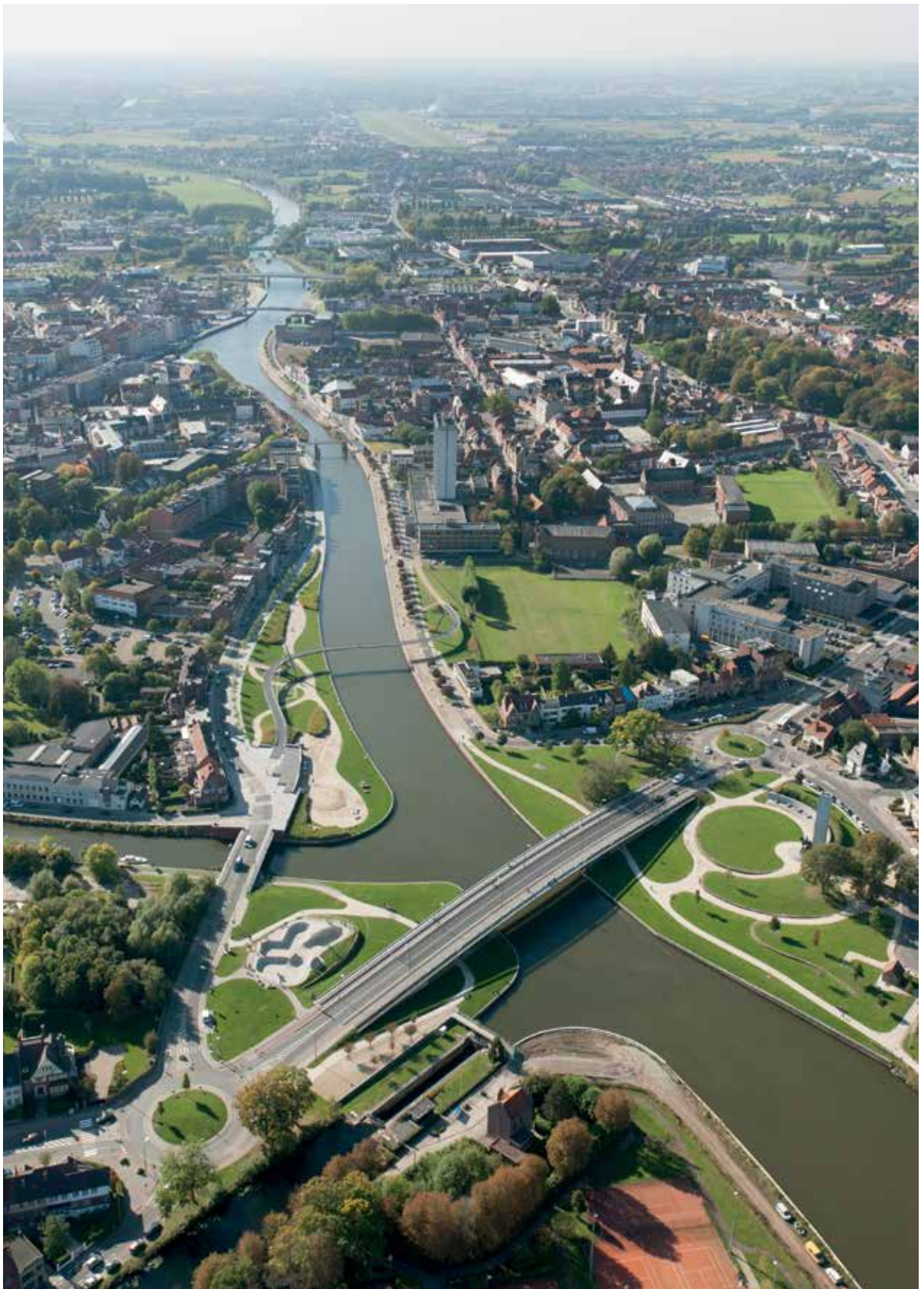
“ We bouwen voort op een rijke traditie van stadsvernieuwing. ”

De keuzes die we samen maakten zijn gedurfd en soms zelfs radicaal. Dat wil niet zeggen dat vanaf nu alles anders moet, of dat heel Kortrijk op de schop gaat. We vertrekken immers niet van een wit blad, maar bouwen voort op een rijke traditie van stadsvernieuwing.

Met de versterking van het historisch centrum en de ontwikkeling van Hoog Kortrijk heeft Kortrijk zichzelf in de markt gezet als aantrekkelijke woonomgeving en bruisende en ondernemende stad. De Leiewerken hebben de rivier teruggeven aan de Kortrijkzanen. De ontwikkeling van het Buda-eiland bracht een nieuwe golf van kunst en cultuur in de stad. Vandaag zijn ook de herwaardering van Overleie, het nieuwe stadsdeel op Kortrijk Weide en de vernieuwing van de stationsomgeving volop aan de gang.

Al die stadsvernieuwingsprojecten staan in heel Vlaanderen bekend als ‘voorbeeldige projecten’ die de Kortrijkzanen een hoogwaardige en kwaliteitsvolle publieke ruimte schenken. Daar mogen we best trots op zijn. Het is een traditie die we moeten koesteren, en waarop we kunnen voortbouwen.

Toch moeten we nog een stap verder durven zetten. Het Ruimtepact bereidt onze stad voor op een aantal ingrijpende omwentelingen waarmee we de komende decennia te maken zullen hebben, in het bijzonder de transities op het vlak van klimaat, mobiliteit, water, economie, voedselvoorziening, enzovoort. Die mondiale uitdagingen vragen om een lokaal antwoord. Ook Kortrijk en al zijn inwoners kunnen en moeten hieraan bijdragen.

“ Open ruimte is van levensbelang voor de stad. ”

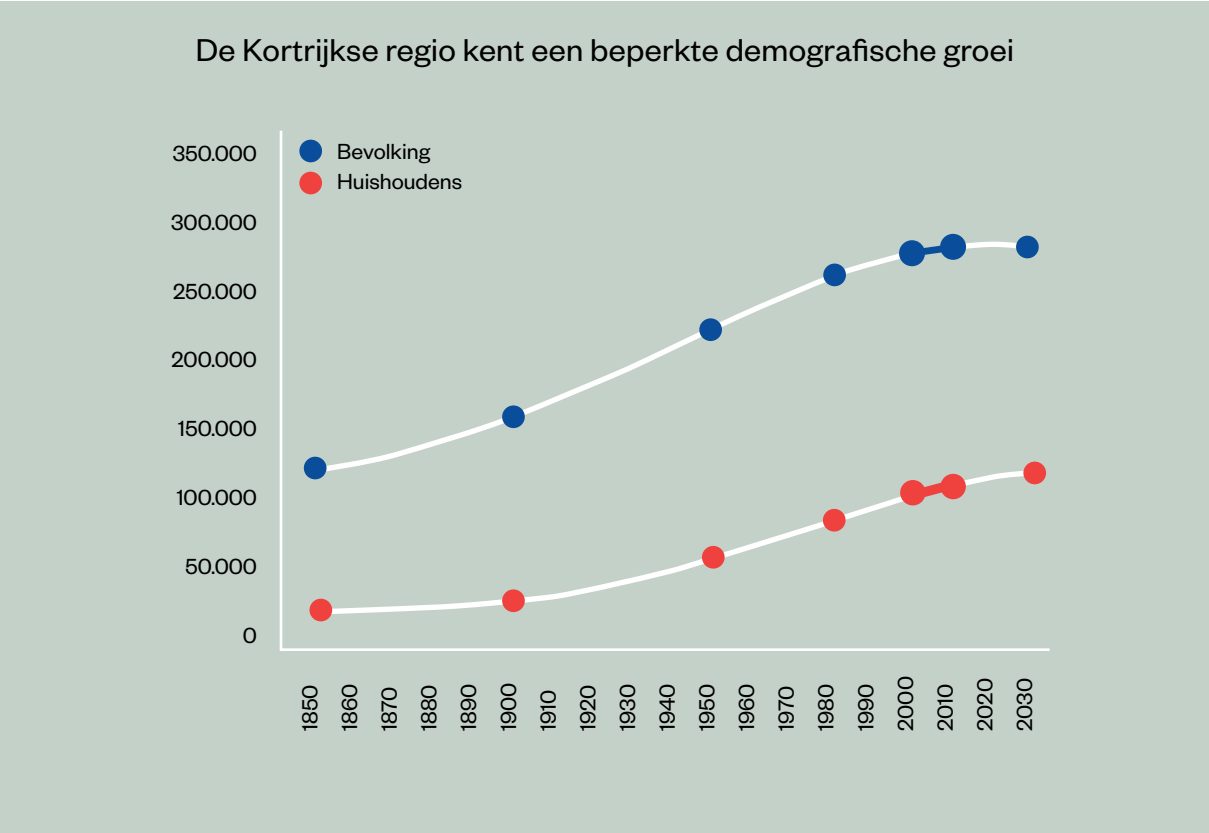
Vlaanderen is een van de meest volgebouwde regio's van Europa. Elke dag verdwijnt in Vlaanderen zes hectare aan open ruimte om plaats te maken voor woningen, industrie of verharding. Het klassieke woonideaal van de Vlaming — een eigen huis met een tuin in een verkavelingswijk — is niet langer houdbaar. Het verspreide wonen heeft nefaste gevolgen voor milieu, mobiliteit en onze levenskwaliteit.

Ook Kortrijk beschikt nog over heel wat open ruimte voor nieuwe woningen en industrie. Her en der verspreid, in en rond de stad, ligt nog 253 hectare grond te wachten om bebouwd te worden. Dat is een oppervlakte die goed is voor maar liefst 6.550 bijkomende woningen. Tegenover dit grote aanbod staat de prognose dat Kortrijk de komende tien jaar slechts een beperkte groei zal kennen. Volgens de huidige prognoses hebben we de komende tien jaar slechts een kleine duizend bijkomende woningen nodig. We hebben met andere woorden een overaanbod aan ruimte.

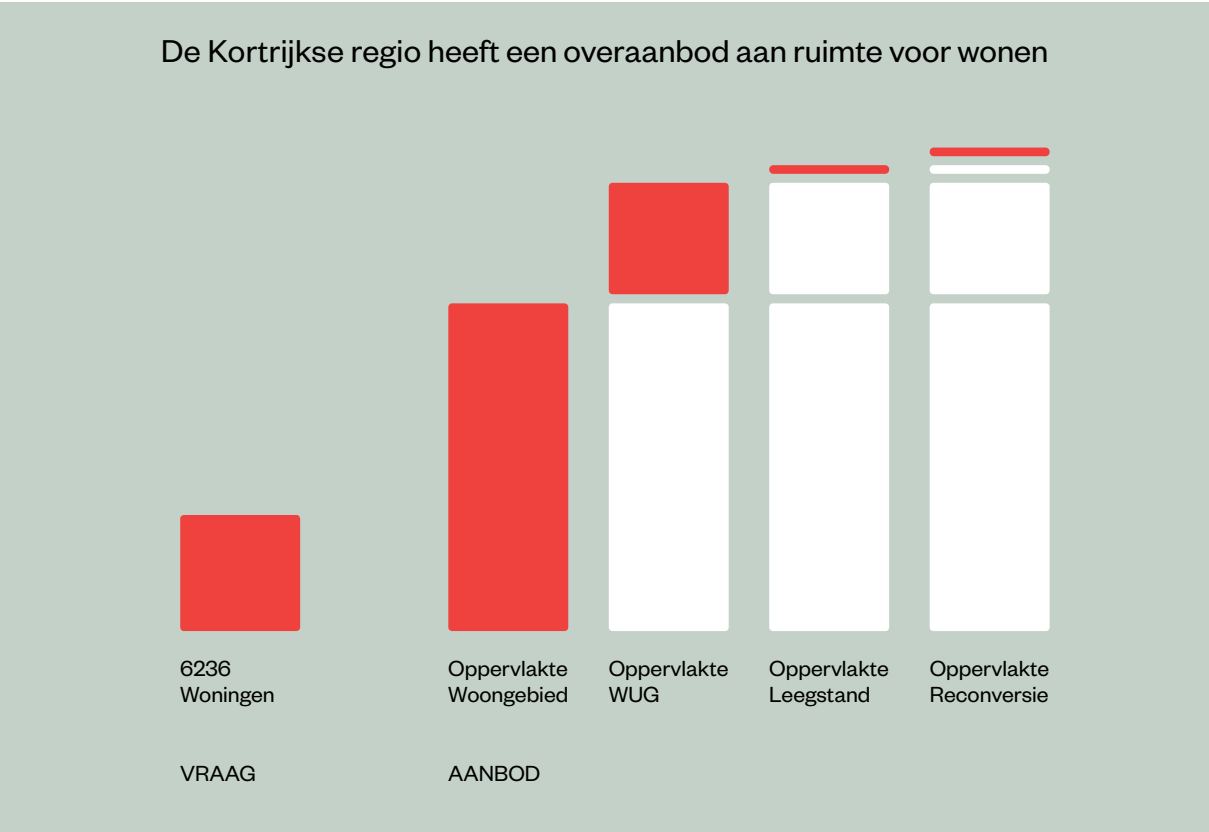
We kunnen dit overaanbod aangrijpen als een kans om anders te gaan bouwen en selectiever te zijn in hoe en waar we bouwen. We willen de open ruimte — zowel binnen als rond de stad — erkennen als een troef. Open ruimte is immers belangrijk voor het functioneren van een stad. Daarom hebben we in de Stadsdebatten de keuze gemaakt om de open ruimte zoveel mogelijk te koesteren en te versterken, en slim te verdichten.

We willen met ander woorden de stad niet verder 'uitsmeren' zoals in het verleden, maar wel nadenken over hoe we op de ruimte die nu al bebouwd is meer kwaliteit tot stand kunnen brengen. We kiezen voor kwaliteit in plaats van voor kwantiteit.

16.

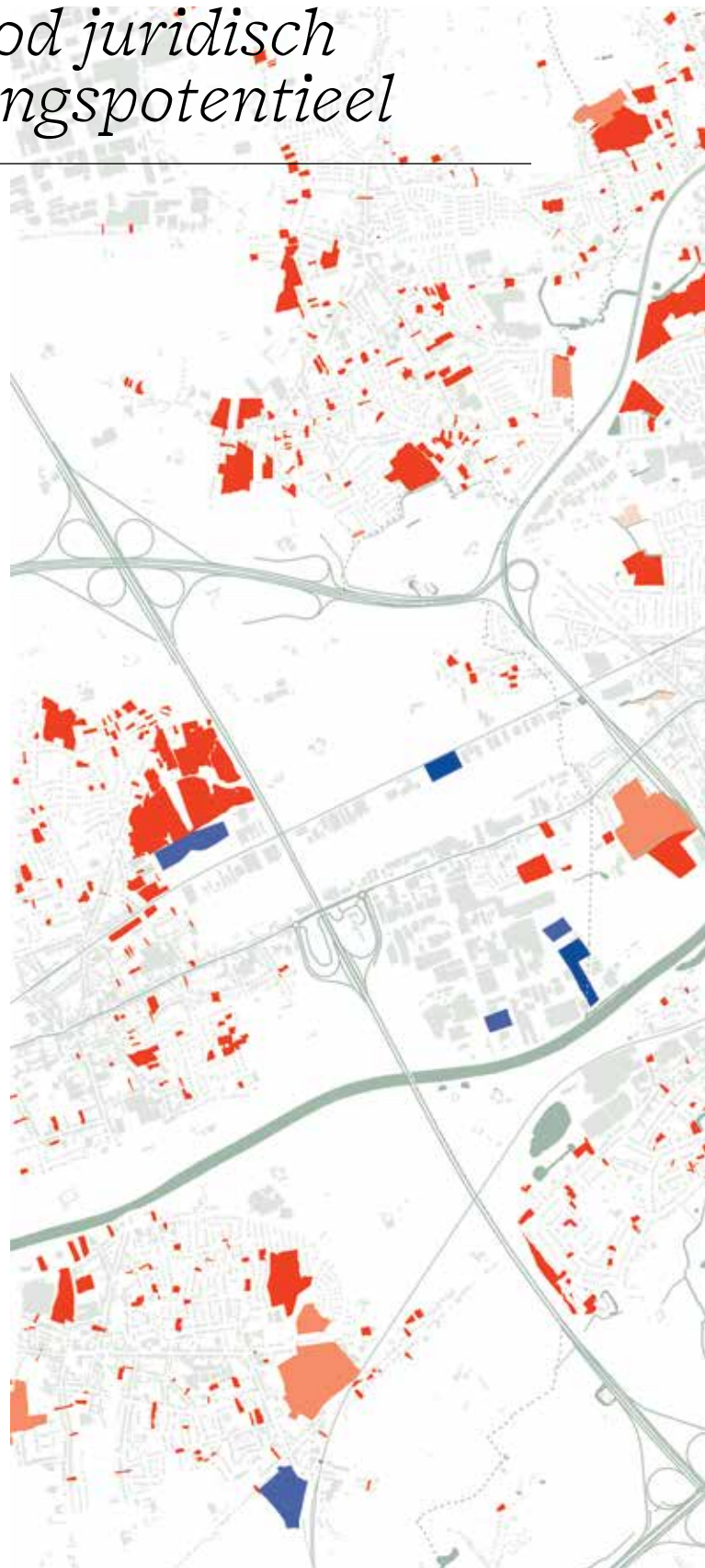
17.

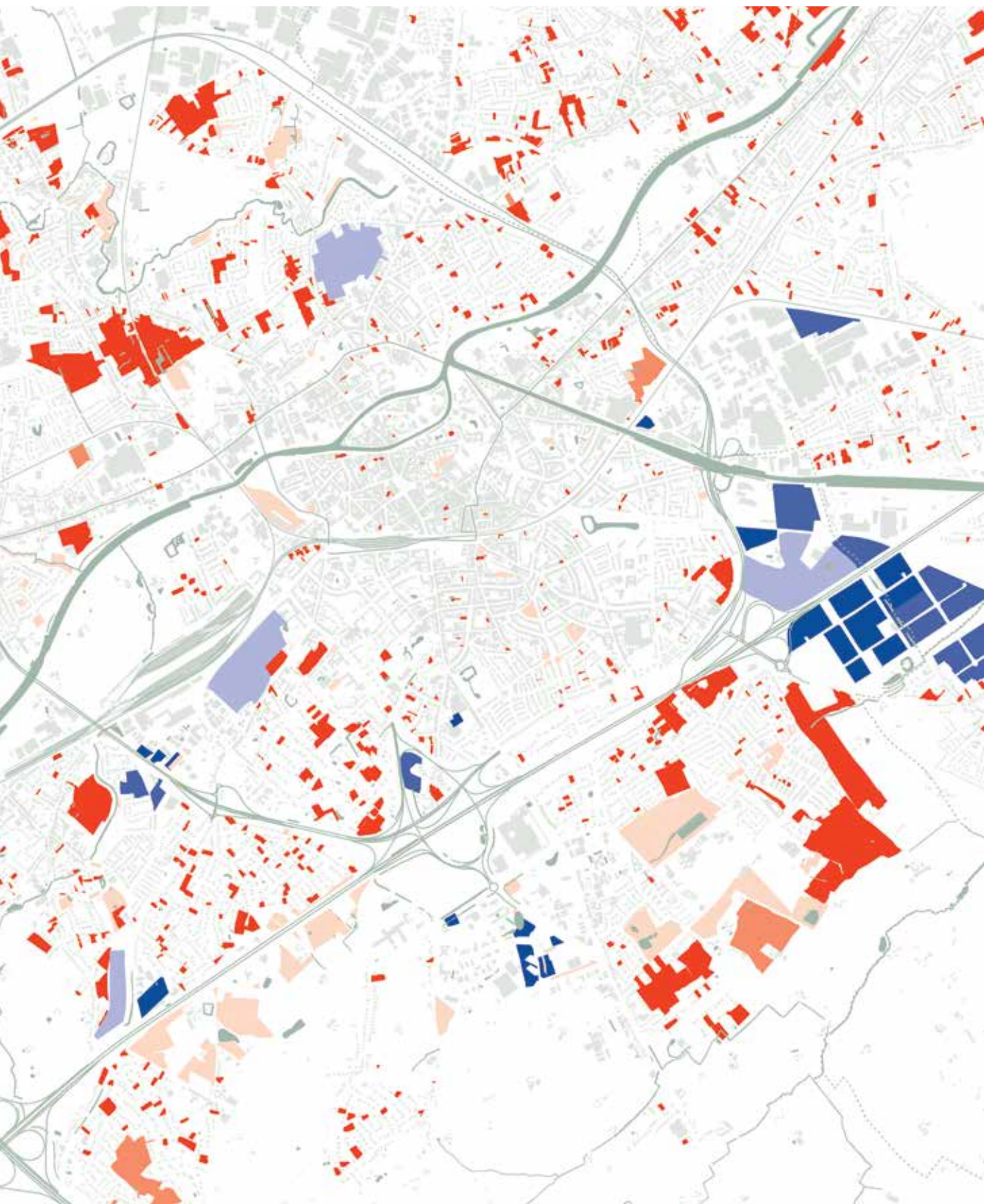

Overaanbod juridisch ontwikkelingspotentieel

Kortrijk beschikt nog over heel wat groeimogelijkheden. De kaart is een momentopname van het juridisch ontwikkelingspotentieel, of de ruimte waar we in de toekomst bijkomende bedrijven of woningen mogen bouwen. Opvallend is dat die ruimte sterk versnipperd is en als 'confetti' verspreid ligt over het territorium. Als we dit ontwikkelingspotentieel volledig benutten, dreigen de laatste resten open ruimte te verdwijnen. Bovendien zal — omwille van de beperkte demografische groei — ook in de toekomst het aanbod ontwikkelbare ruimte groter zijn dan de vraag.

- Bouwrijp aanbod bedrijvigheid
- Niet bouwrijp aanbod bedrijvigheid
- Nog te bestemmen aanbod bedrijvigheid
- Onbebouwde gronden in woonuitbreidingsgebied
- Onbebouwde gronden in woongebied
- Publieke eigendommen Stad Kortrijk
- Spoorweg
- Weginfrastructuur
- Water
- Bebouwing

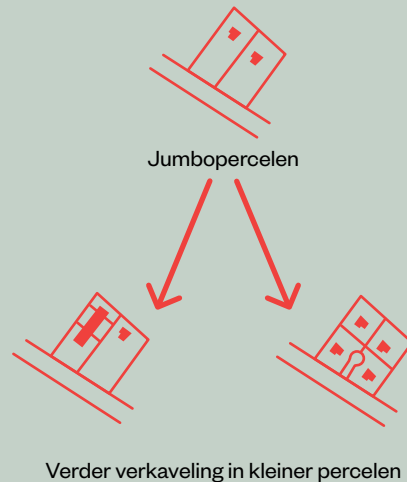

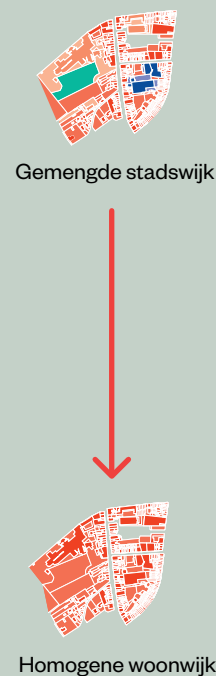
Bestaande ontwikkelingen versterken het overaanbod

Kortrijk is een dynamische stad. We investeren en bouwen vlijtig. Maar veel van die ontwikkelingen werken de 'confetti' in de hand: we delen percelen verder op, we bouwen bouwblokken vol, we veranderen gemengde wijken in uniforme woonwijken of we snijden bijkomende open ruimte aan. Het is van belang om die ontwikkelingsdynamiek op een kwalitatievere en efficiëntere manier te sturen.

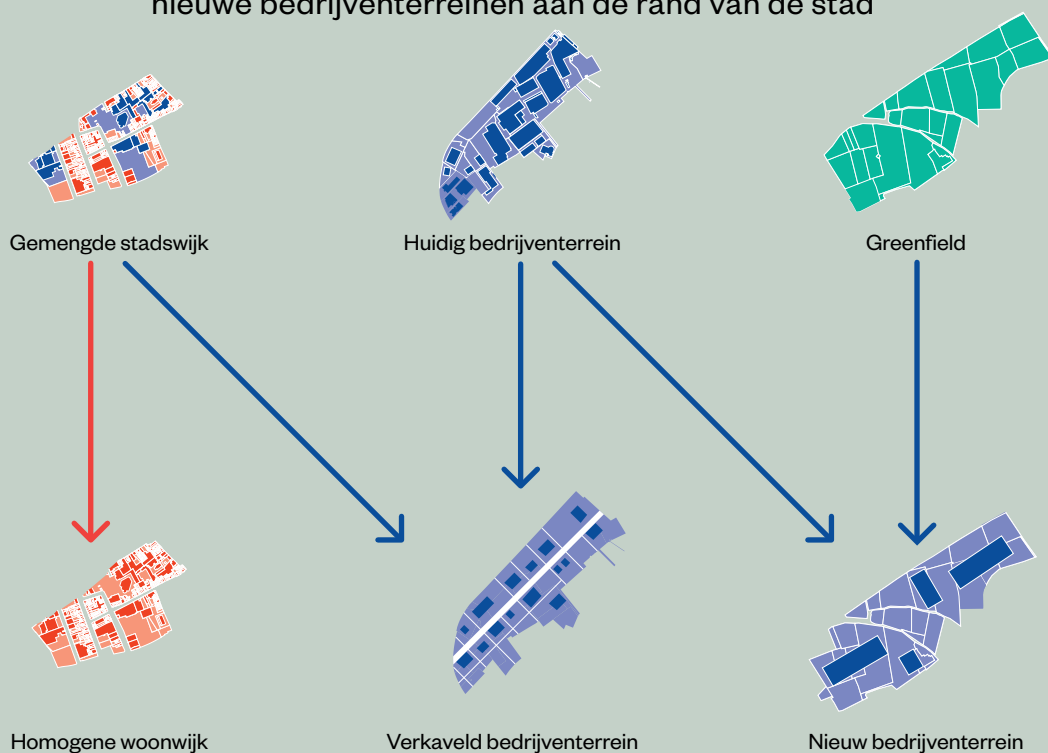
Huidige evolutie: grote percelen worden opgedeeld in kleine percelen

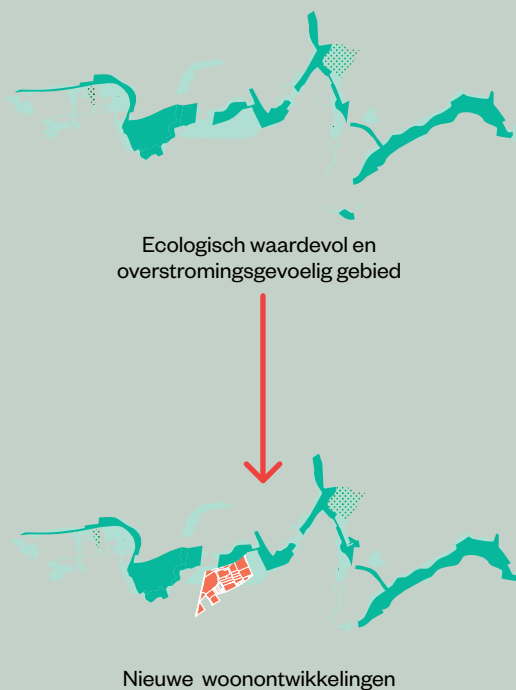
Huidige evolutie: gemengde woon-, werk- en ontspanningswijken worden monofunctionele woonwijken

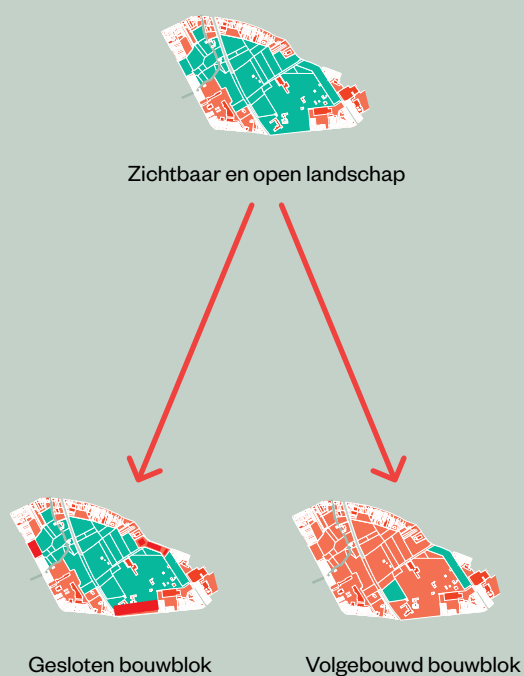
Huidige evolutie: bedrijven in het stadsweefsel verhuizen naar nieuwe bedrijventerreinen aan de rand van de stad

Huidige evolutie: ecologisch waardevolle of overstromingsgevoelige gebieden worden woongebied

Huidige evolutie: zichtbaar en open landschap wordt onzichtbaar en ontoegankelijk door bebouwing

“ We versterken de eigenheid van Kortrijk. ”

In welk soort stad willen we wonen, werken en leven?

De Kortrijkse regio is kampioen van het *verspreide wonen*. Rond Kortrijk ligt een lappendeken van verkavelingswijken. Moet Kortrijk concurreren met dit soort van woonideaal dat vandaag steeds meer onder vuur ligt? Een woonmodel dat schaarse ruimte verslindt, energie vreet en stilstand organiseert?

Of moet Kortrijk steeds verder verdichten en evolueren naar het model van een grootstad zoals Antwerpen, Brussel of Gent, waar duizenden mensen op een heel beperkte oppervlakte leven en waar het soms letterlijk over de koppen lopen is?

Die keuze tussen twee extremen is een valse keuze. Kortrijk moet niet proberen te zijn wat het niet is. Kortrijk kan iets aanbieden dat daartussen ligt en een heel eigen kwaliteit heeft. Wat is die eigenheid van Kortrijk? Welke zijn de sterktes van onze stad?

In aanloop naar de Stadsdebatten hebben we drie kwaliteiten van Kortrijk gedefinieerd en in kaart gebracht. Die drie kwaliteiten kunnen we nog verder versterken.

1. Kortrijk is een ondernemende stad

Kortrijk is een ondernemende en innovatieve stad. Bedrijvigheid is overal. Kortrijk heeft een hoge tewerkstellingsgraad en een hoogstaand onderwijsaanbod. Overal vinden we bedrijfsgebouwen, werkplaatsen en ateliers. Ze behoren tot het DNA van de stad.

2. Kortrijk is een verbonden stad

Hoewel we in Kortrijk niet extreem dicht op elkaar leven, liggen alle voorzieningen toch heel dicht bij elkaar. Alle woonwijken liggen op slechts een kwartier fietsen van het stadscentrum. Die bereikbaarheid is een belangrijke troef die we verder kunnen versterken.

3. Kortrijk is een groen-blauwe stad

Kortrijk is een groene stad. Zowel in als rond de stad is nog veel open en groene ruimte te vinden, zij het dat dit landschap vaak ontoegankelijk en onzichtbaar is. Die publieke landschappen en parken kunnen de tuinen worden van alle Kortrijkzanen.

1. Welkomstwoord door Schepen van bouwen en wonen Wout Maddens, Stadsdebat 1 in Budafabriek op 9 maart 2017. Foto: Gerald Van Rafelghem, 2017.
2. Inspirerend gesprek over de ruimtelijke uitdagingen in Kortrijk, met Schepen van bouwen en wonen Wout Maddens, Vlaams Bouwmeester Leo Van Broeck en architect en stedenbouwkundige Joachim Declerck, gemodereerd door Stefaan Kerger, Stadsdebat 1 in Budascoop op 9 maart 2017. Foto: Gerald Van Rafelghem, 2017.
3. Set van 3 A0-posters rond *Kwaliteit 1: Kortrijk is een ondernemende stad*, Stadsdebat 2 in Budafabriek op 16 en 18 mei 2017. Ontwerpend onderzoek: Architecture Work-room Brussels, Tractebel en 51N4E, 2017.
4. Set van 3 A0-posters rond *Kwaliteit 2: Kortrijk is een verbonden stad*, Stadsdebat 2 in Budafabriek op 16 en 18 mei 2017. Ontwerpend onderzoek: Architecture Work-room Brussels, Tractebel en 51N4E, 2017.
5. Set van 3 A0-posters rond *Kwaliteit 3: Kortrijk is een groen-blauwe stad*, Stadsdebat 2 in Budafabriek op 16 en 18 mei 2017. Ontwerpend onderzoek: Architecture Work-room Brussels, Tractebel en 51N4E, 2017.
6. Welkomstwoord door architect en stedenbouwkundige Joachim Declerck, Stadsdebat 2 in Budafabriek op 16 en 18 mei 2017. Foto: Tony Decruyenaere, 2017.
7. Setting van een van de 33 debattafels waarrond aan de hand van verschillende A0-posters met bijna 300 burgers gewerkt werd, Stadsdebat 2 in Budafabriek op 16 en 18 mei 2017. Foto: Tony Decruyenaere, 2017.
8. Frame uit animatie *Strategie 1: Fietspoort*, https://youtu.be/xj8V1H_hkRU, Stadsdebat 3 in Depart op 24 oktober 2017. Animatie: Architecture Workroom Brussels en Het Peloton, 2017.
9. Frame uit animatie *Strategie 2: Productief park*, <https://youtu.be/EttlqzTirKw>, Stadsdebat 3 in Depart op 24 oktober 2017. Animatie: Architecture Workroom Brussels en Het Peloton, 2017.
10. Frame uit animatie *Strategie 3: Landschapsbouw*, https://youtu.be/D9y_rCynM80, Stadsdebat 3 in Depart op 24 oktober 2017.

Animatie: Architecture Workroom Brussels en Het Peloton, 2017.

11. Frame uit animatie *Strategie 4: Campustoren*, https://youtu.be/vLOUz_v3RnwU, Stadsdebat 3 in Depart op 24 oktober 2017. Animatie: Architecture Workroom Brussels en Het Peloton, 2017.
12. Frame uit animatie *Strategie 4: Groene aders*, <https://youtu.be/qcuJ9CC97fM>, Stadsdebat 3 in Depart op 24 oktober 2017. Animatie: Architecture Workroom Brussels en Het Peloton, 2017.
13. Presentatie van vijf strategieën om te bouwen aan Kortrijk 2025, Stadsdebat 3 in Depart op 24 oktober 2017. Foto: Mieke Clarissimo, 2017.
14. Stemming over de ruimtelijke principes van de vijf strategieën, Stadsdebat 3 in Depart op 24 oktober 2017. Foto: Mieke Clarissimo, 2017.
15. De werken aan de Leieboorden als een robuust project dat ruimte voor initiatief en kwaliteit creëert. Foto: Henderyckx Luchtfotografie, 2012.
16. Stagnatie van de bevolkingsgroei en sterke afname van het aantal personen per huishouden tegen 2030. De sterke afname van het aantal personen per huishouden (=gezinsverdunding) is te wijten aan vergrijzing, eenoudergezinnen en uitstel van het starten van een gezin. Grafiek: Architecture Workroom Brussels, 2017. Bron: Leiedal, Ruimtemonitor wonen (2015).
17. De huidige voorziene of beschikbare ruimte voor woningen overschrijdt viermaal de actuele vraag naar bijkomende woningen. Grafiek: Architecture Workroom Brussels, 2017. Bronnen: Leiedal, Ruimtemonitor wonen (2015) en Stad Kortrijk, Eigendom (semi-) publieke actoren (2015).

Kaart. *Overaanbod juridisch ontwikkelingspotentieel*. Cartografie: Architecture Workroom Brussels, 2017. Bronnen: AAPD + AGIV, CADMAP (2017), AGIV, Administratieve grenzen – fusiegemeenten (2018), Leiedal, Ruimtemonitor wonen (2015), Leiedal, Ruimtemonitor ondernemen (2015), Stad Kortrijk, Eigendom (semi-) publieke actoren (2015).

Drie kwaliteiten

Op welke manier treffen we de drie kwaliteiten — de *ondernemende stad*, de *verbonden stad* en de *groen-blauwe stad* — vandaag al aan in het Kortrijkse straatbeeld? De eigenheid van Kortrijk bestaat niet alleen uit herkenbare elementen zoals het historisch patrimonium van de Broeltorens, de fraaie architectuur van de Budatoren of succesvolle stadsprojecten zoals de ontwikkeling van de Leieboorden. Ze wordt ook bepaald door de drie basiskwaliteiten die verspreid liggen over de hele stad.

- A Kwabrugstraat, 8510 Kortrijk
- B Tientjesstraat, 8501 Kortrijk
- C Walle, 8500 Kortrijk
- D Wolvenstraat, 8500 Kortrijk
- E Broelkaai, 8500 Kortrijk

Uitdagingen

Stadsdebatten

Kwaliteiten

Stadsmagneten

Strategieën

Ruimtepact

Ruimtelijk beleidsplan

*Wat zijn de
kwaliteiten
van Kortrijk
en hoe kunnen
we die
versterken?*

“ In aanloop naar de Stadsdebatten hebben we drie kwaliteiten van Kortrijk gedefinieerd en in kaart gebracht. Voor elk van die drie kwaliteiten definieerden we samen een aantal ruimtelijke principes. Zij laten toe om de kwaliteiten van onze stad nog verder te versterken. ”

“ We maken
ruimte voor werk
in het hart van
de stad. ”

Kortrijk — het *Texas van Vlaanderen* — is een stad van ondernemers, kennis en innovatie. Kortrijk heeft een bloeiende industrie en een creatieve economie, met hoge omzetcijfers, een grote werkgelegenheid en een hoge welvaart. Veel van de Kortrijkse KMO's en industrieën zijn ontstaan als kleine familiebedrijven in ateliers en werkplaatsen midden in de stad. Dat is vandaag nog zichtbaar in de stad. In de binnenstad van Kortrijk vinden we nog steeds een groot aantal bedrijfsgebouwen, werkplaatsen en ateliers. Sommige van die bedrijfsgebouwen zijn verlaten, andere zijn nog steeds in gebruik. Ze behoren tot het DNA van de stad. Toch zijn de voorbije jaren veel van die ateliers en werkruimten verbouwd tot woningen en appartementen. Die industriële infrastructuur kunnen we beter benutten als blijvende werkplekken in de stad.

Kortrijk is een ondernemende stad.

● We leggen geen nieuwe industrieterreinen meer aan buiten de stad

De voorbije decennia verdwenen bedrijven een voor een uit de woonwijken van de stad en verhuisden naar KMO-zones buiten de stad. Veel van die verlaten bedrijfspanden in de stad hebben we intussen verbouwd tot woonprojecten. Het resultaat hiervan is dat er in de stad steeds minder ruimte beschikbaar is voor werk en bedrijvigheid en dat we steeds meer open ruimte moeten aansnijden voor nieuwe bedrijventerreinen. Die kettingreactie kunnen we stoppen en omkeren als we bedrijvigheid en industrie opnieuw een plek geven in het hart van de stad.

● We geven nieuwe economische functies en startups een plek in de stad

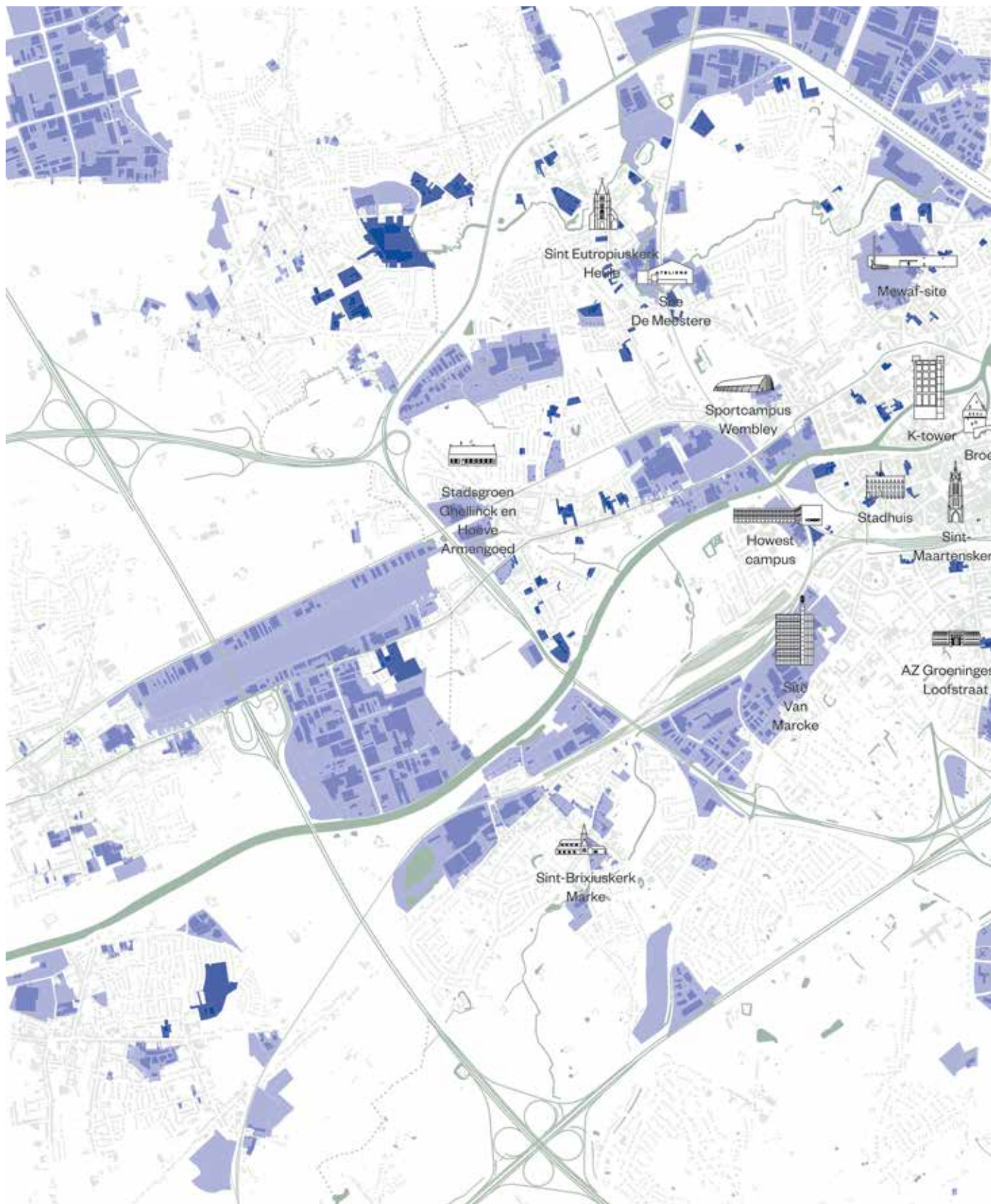
Industrie en maakeconomie een plaats geven in de stad biedt veel voordelen. Een stad heeft nu eenmaal bouwbedrijven, loodgieters, bakkers, kringloopcentra en logistiek nodig om goed te kunnen functioneren. We produceren immers best in de nabijheid van de afzetmarkt. Bovendien creëren we werkgelegenheid in de stad en verminderen we het woon-werkverkeer. Kortrijk beschikt, meer dan andere steden in Vlaanderen, nog over veel potentieel. In de stad vinden we nog heel wat oude en verlaten ateliers en werkplaatsen. In plaats van die plekken om te vormen tot nog meer woonprojecten, kunnen we ze opnieuw een bestemming geven als vestiging voor nieuwe economieën en startups.

● We maken de koppeling tussen ondernemen en onderwijs

De uitwisseling tussen onderwijs en ondernemers of tussen denkers en makers is een belangrijke voorwaarde voor een innovatieve economie. In de stad creëren we aantrekkelijke werkbiotopen zodat bedrijven en startups kunnen groeien in kruisbestuiving met de vele Kortrijkse scholen, hogescholen, universiteiten en kenniscentra. Op de onderwijscampussen maar ook op de bedrijventerreinen is vaak nog voldoende plaats beschikbaar om die koppeling ook ruimtelijk te vertalen. Daarom voorzien we op campussen ruimte voor bedrijven en vice versa. Bedrijven en scholen profiteren immers van elkaars nabijheid. Ze wisselen kennis uit, maar delen ook werkruimtes en labo's. Studenten kunnen praktijkervaring opdoen in bedrijven. Omgekeerd kunnen bedrijven gemakkelijk nieuwe technologieën of productiemethodes uittesten.

● We vermengen wonen en werken

Op plekken van bedrijvigheid kunnen we nieuwe woningen introduceren. Veel bedrijven kunnen perfect gedijen in een woonomgeving. Onze maakeconomie verandert immers heel snel. Ze is properder, minder grootschalig en veroorzaakt minder overlast. Dankzij een gezonde mix tussen wonen en werken, winkelen en ontspannen, ontstaan bruisende stadswijken waar altijd wel iets te beleven valt. Bewoners en bedrijven delen parkeerplaatsen, bergruimte, parkjes of een sportveld. Buiten de kantooruren kunnen vergaderzalen ook dienen als ontmoetingsruimte voor buurtverenigingen.

- Atelier
- Bedrijf
- Spoorweg
- Weginfrastructuur
- Water
- Bebouwing

“ We maken
een stad op maat
van de fiets. ”

Kortrijk heeft de allure van een stad en de charme van een dorp. Alles is er dichtbij. De meeste dorpskernen en wijken liggen op minder dan een kwartier fietsafstand van de Grote Markt. Toch gebruiken we nog te vaak de auto, ook voor korte verplaatsingen. Die auto-afhankelijkheid kunnen we doorbreken door onze ruimte anders in te richten en een omslag te maken in de manier waarop we ons door de stad begeven. Tijdens de Stadsdebatten formuleerden we verschillende stappen, die elkaar, als in een kettingreactie, versterken.

Kortrijk is een verbonden stad.

● **We maken meer ruimte voor de fiets**

Inwoners en stadsbestuur hebben resoluut de keuze gemaakt om meer ruimte te geven aan de fiets. Dankzij de aanleg van een nieuw, parallel fietsnetwerk dwars door en langs het landschap kunnen we ons sneller en nog veiliger van wijk tot wijk bewegen. We maken het landschap en de natuur toegankelijk en vooral opnieuw zichtbaar voor alle inwoners. Het fietsnetwerk is voortaan de 'maat' of de belangrijkste onderlegger voor de verdere ontwikkeling van de stad. We maken een stad op maat van de fiets.

● **We vormen straten en steenwegen om tot groene lanen**

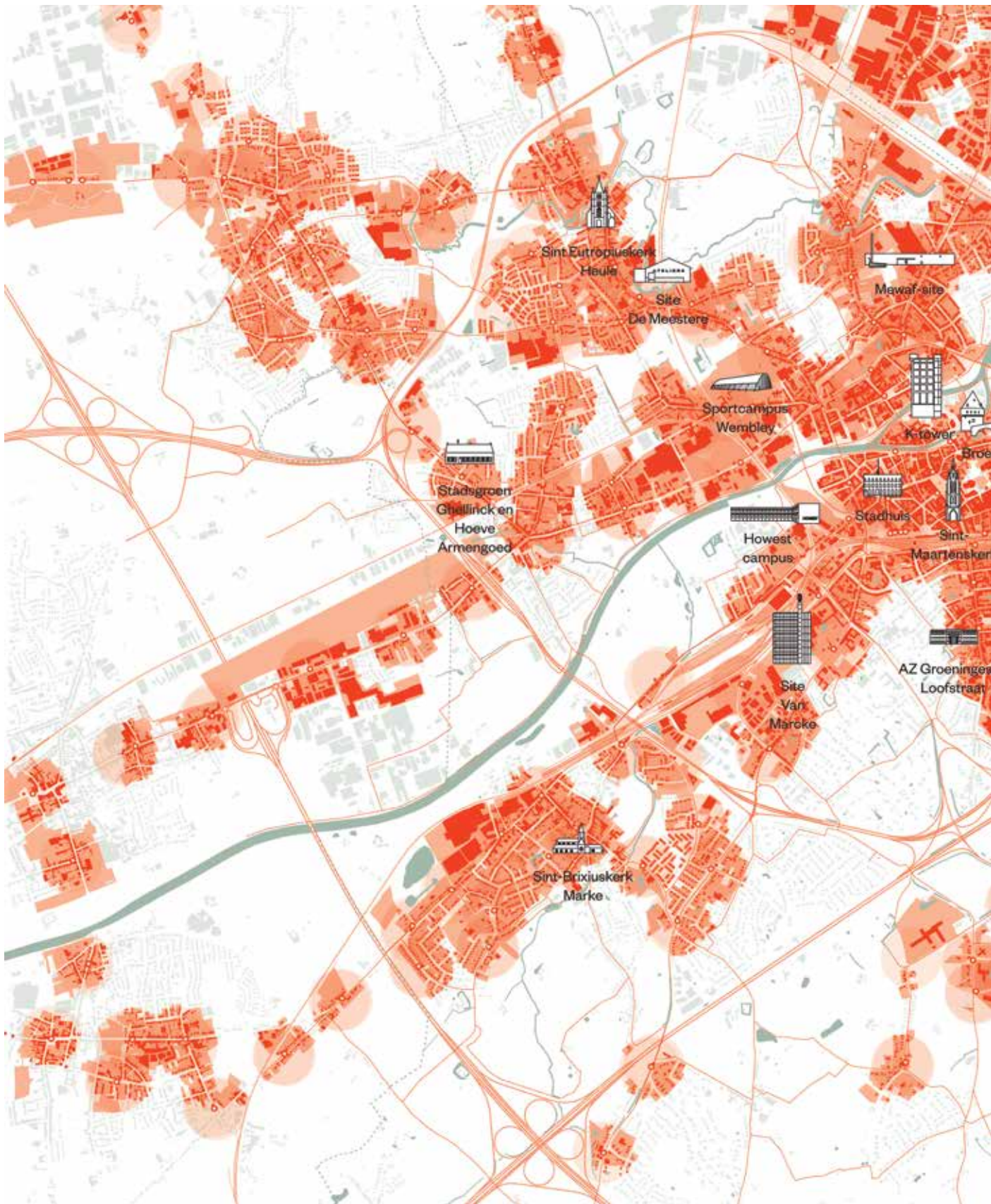
Meer ruimte voor voetgangers en fietsers betekent ook: minder ruimte voor de auto. Minder auto's op straat schept ruimte voor een stad op mensenmaat. We vormen drukke verkeerswegen om tot groene lanen, al dan niet met eenrichtingsverkeer. Het zijn groene aders door de stad die gefragmenteerde oases en speelplekken met elkaar verbinden. Straten worden veiliger, aangenamer en kindvriendelijk. Nieuwe buurtparkings zorgen ervoor dat de auto's minder op of langs de straat hoeven te parkeren.

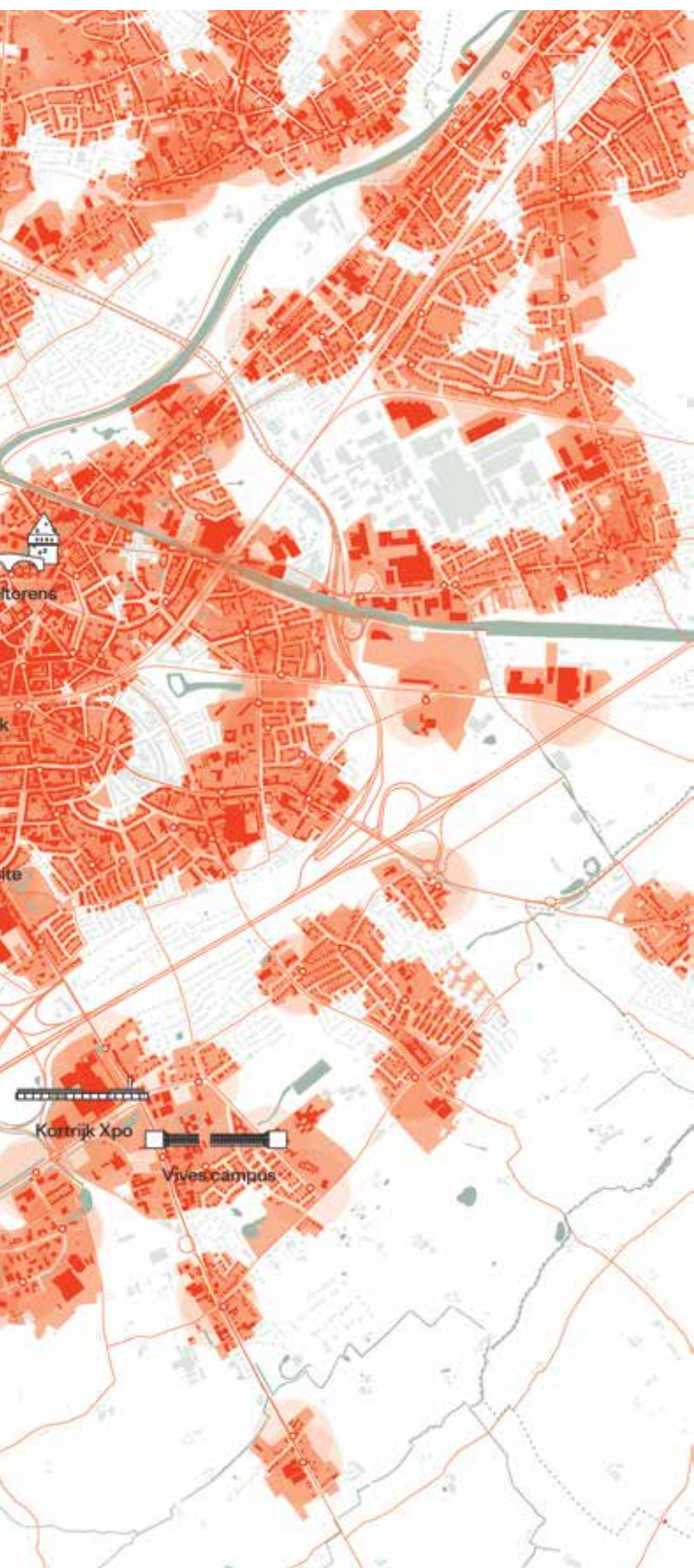
● **We bouwen aan een sterk netwerk van collectief en openbaar vervoer**

Als we erin slagen minder wagens op de weg te krijgen, maken we meteen ook meer ruimte voor het collectief vervoer. De bus kan een aantrekkelijk alternatief worden voor individuele verplaatsingen met de auto. Belangrijke haltes van het openbaar vervoer rusten we uit met stations voor deelfietsen of deelwagens.

● **We organiseren wonen, werken en voorzieningen langs de belangrijke verkeersassen en rond knooppunten van mobiliteit**

Langs de belangrijke assen van het fietsnetwerk en openbaar vervoer scheppen we ruimte om te verdichten. Hier kan je goed wonen vlakbij werk en voorzieningen (winkels, kinderdagverblijven, tandartsen). Op die manier vermijden we files, verbruiken we minder energie en is de hele stad goed bereikbaar voor iedereen.

“ We koesteren
en versterken het
landschap. ”

Anders dan veel andere steden in Vlaanderen beschikt Kortrijk nog steeds over veel open en groene ruimte, zowel in het centrum als in de stadsrand. Dat is een unieke en belangrijke troef. Alleen is dat landschap vaak ontoegankelijk en ligt het verborgen achter lintbebouwing of achter de tuinen van verkavelingswoningen. Dat landschap kunnen we beter benutten. Vandaag is het landschap vaak de achterkant van de stad, maar het kan ook de voorkant van de stad worden, zodat we het landschap opnieuw kunnen beleven. Want de open ruimte behoort toe aan alle Kortrijkzanen.

Kortrijk is een groen-blauwe stad.

● **We maken het landschap opnieuw toegankelijk en zichtbaar**

Hoewel veel open ruimte vandaag nog ingekleurd is als potentieel ontwikkelingsgebied, maken we de keuze om zo weinig mogelijk open ruimte aan te snijden voor nieuwe woningen, kantoren of industrie. We erkennen de open ruimte als een volwaardig onderdeel van de stad. In de natuur en het landschap vinden de Kortrijkzanen een plek voor sport, ontspanning, stilte en rust.

● **We gaan sneller van wijk tot wijk met groene shortcuts**

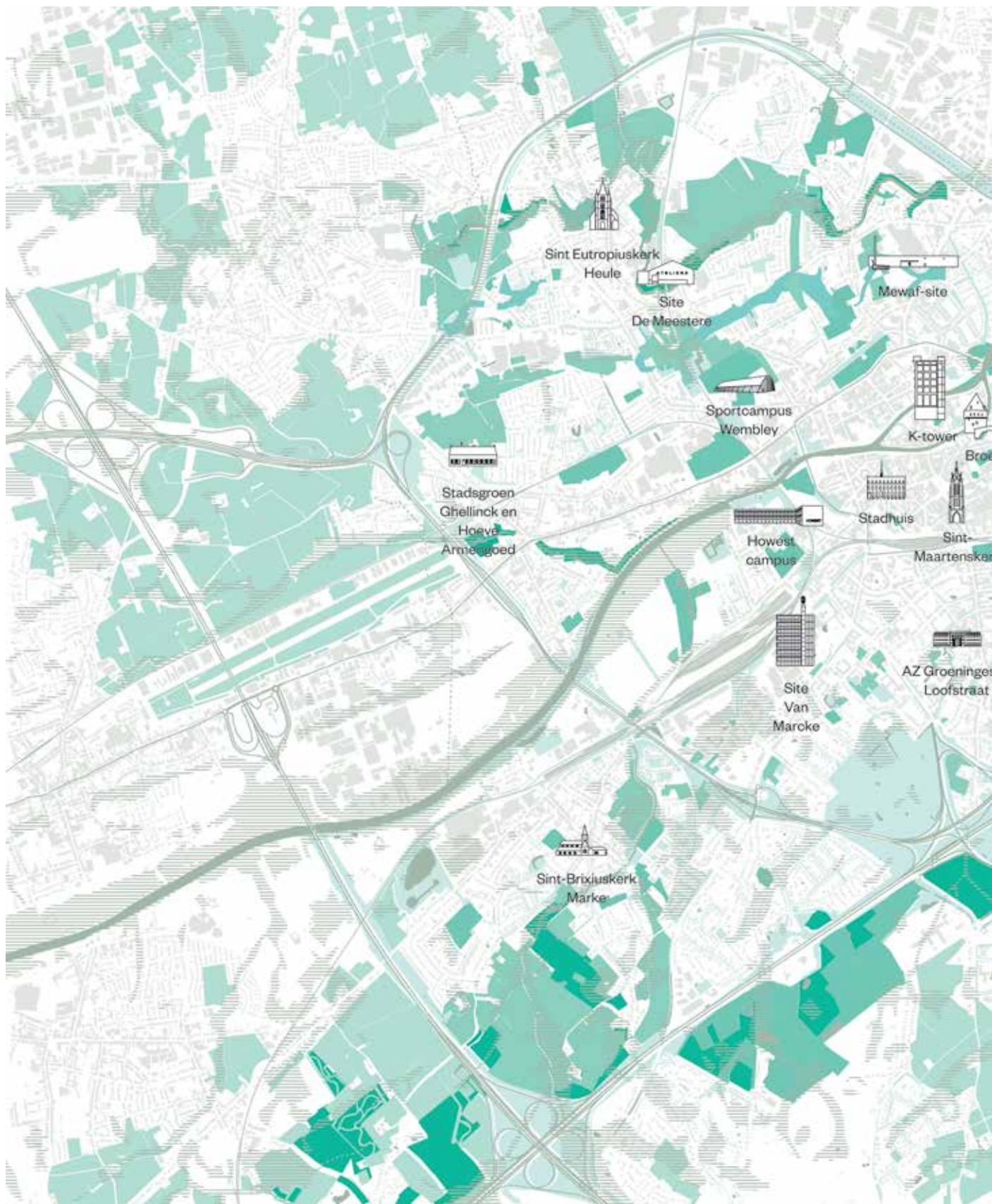
We maken de landschappen toegankelijk door ze te ontsluiten met een netwerk van fiets- en wandelpaden. Het nieuwe, recreatieve netwerk zorgt voor vlotte en veilige verbindingen tussen de verschillende wijken en het centrum van de stad. De snelle verbindingen dienen niet enkel recreatieve doeleinden maar kunnen we ook gebruiken voor het woon-werkverkeer. Zo halen we nog meer wagens van de weg.

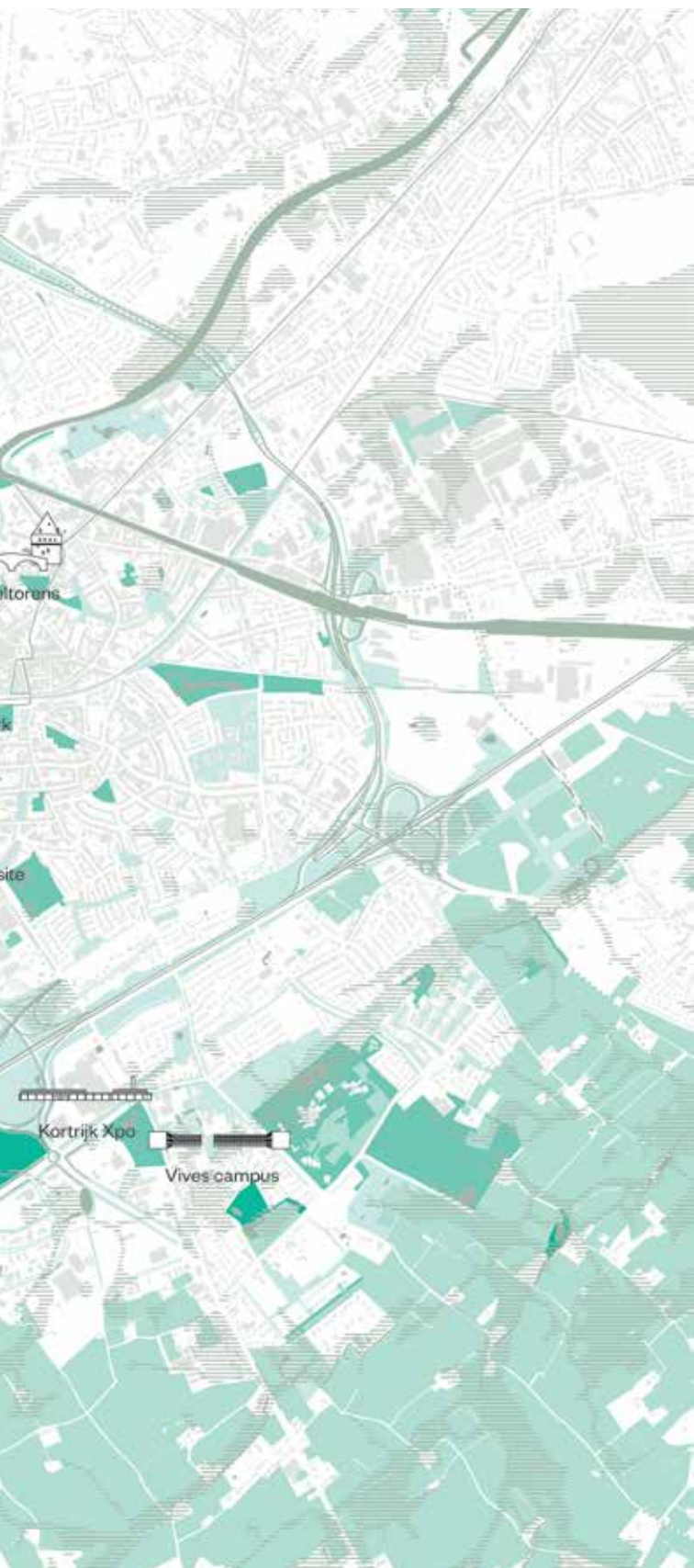
● **We geven ruimte aan water, natuur en voedselproductie**

De open ruimte is noodzakelijk voor de productie van gezond en vers voedsel voor en door de stad. Een gezonde landbouw is echter gebaat bij een evenwichtig ecosysteem. Daarom geven we delen van de open ruimte terug aan de natuur en beschermen we ze tegen de verstoringende aanwezigheid van de mens. Open ruimte is van cruciaal belang om Kortrijk klimaatbestendig te maken. Ze vormt een buffer die onze woningen beter beschermt tegen overstromingen en water opslaat om langere periodes van droogte te overbruggen. Landbouwers kunnen een nieuwe taak opnemen als beheerder van natuur, landschap en water.

● **We bouwen en verdichten in de kernen en aan de randen van het landschap**

Als we de open ruimte niet langer willen consumeren, zullen we verstandig moeten omspringen met de ruimte die wél beschikbaar is. Om ons woonaanbod te verruimen en nieuwe gezinnen aan te trekken, kunnen we de bestaande stedelijke kernen versterken en verdichten. Ook aan de randen van het landschap — en niet *in* het landschap — kunnen we nieuwe woningen bouwen nabij de natuur. Er ontstaat opnieuw een duidelijke grens tussen stad en landschap. Vernieuwende, compacte en collectieve woonvormen kunnen concurreren met de kwaliteiten van het landelijke wonen: vlakbij het centrum en toch te midden van het groen. De groene parken en landschappen zijn de tuinen van de Kortrijkzanen.

- Natuur
- Park
- Landbouw
- Zichtgroen
- ▨ Overstromingsgevoelig gebied
- Spoorweg
- Weginfrastructuur
- Water
- Bebouwing

Kaart *Kwaliteit 1: Kortrijk is een ondernemende stad.* Cartografie: Architecture Workroom Brussels, 2018. Bronnen: AAPD + AGIV, CADMAP (2017); AGIV, Administratieve grenzen – fusiegemeenten (2018); AGIV, Gewestplan bedrijvigheid (2016); Geofabrik, Railroads, roads, water (2018).

Kaart *Kwaliteit 2: Kortrijk is een verbonden stad.* Cartografie: Architecture Workroom Brussels, 2018. Bronnen: AAPD + AGIV, CADMAP (2017); AGIV, Administratieve grenzen – fusiegemeenten (2018); Kortrijk fietsnetwerk (2017); De Lijn, Reiswegen (2015); Geofabrik, Railroads, roads, water (2018).

Kaart *Kwaliteit 3: Kortrijk is een groen-blauwe stad.* Cartografie: Architecture Workroom Brussels, 2018. Bronnen: AGIV, Watertoets (2018); AGIV, GRB (2015); AGIV, Administratieve grenzen – fusiegemeenten (2018); Kortrijk Groen (2017); Geofabrik, Railroads, roads, water (2018).

Stadsmagneten

Behalve de gekende aantrekkingspolen, zoals de Leieboorden en Hoog Kortrijk, zijn ook de open landschappen in het noorden van Kortrijk, de verschillende parkruimten langs de Doorniksesteenweg en de campusomgeving tussen het station en Marke belangrijke *stadsmagneten*. De drie kwaliteiten van Kortrijk — de *ondernemende stad*, de *verbonden stad* en de *groen-blauwe stad* — komen hier gebald samen. Het zijn prioritaire plekken voor ontwikkeling en slim verdichten.

howest

2

- A *Ijzerkaai, 8500 Kortrijk*
- B *Blekersstraat, 8500 Kortrijk*
- C *Visserskaai, 8500 Kortrijk*
- D *Stijn Streuvelslaan, 8501 Kortrijk*
- E *Wolvenstraat, 8500 Kortrijk*

Uitdagingen

Stadsdebatten

Kwaliteiten

Stadsmagneten

Strategieën

Ruimtepact

Ruimtelijk beleidsplan

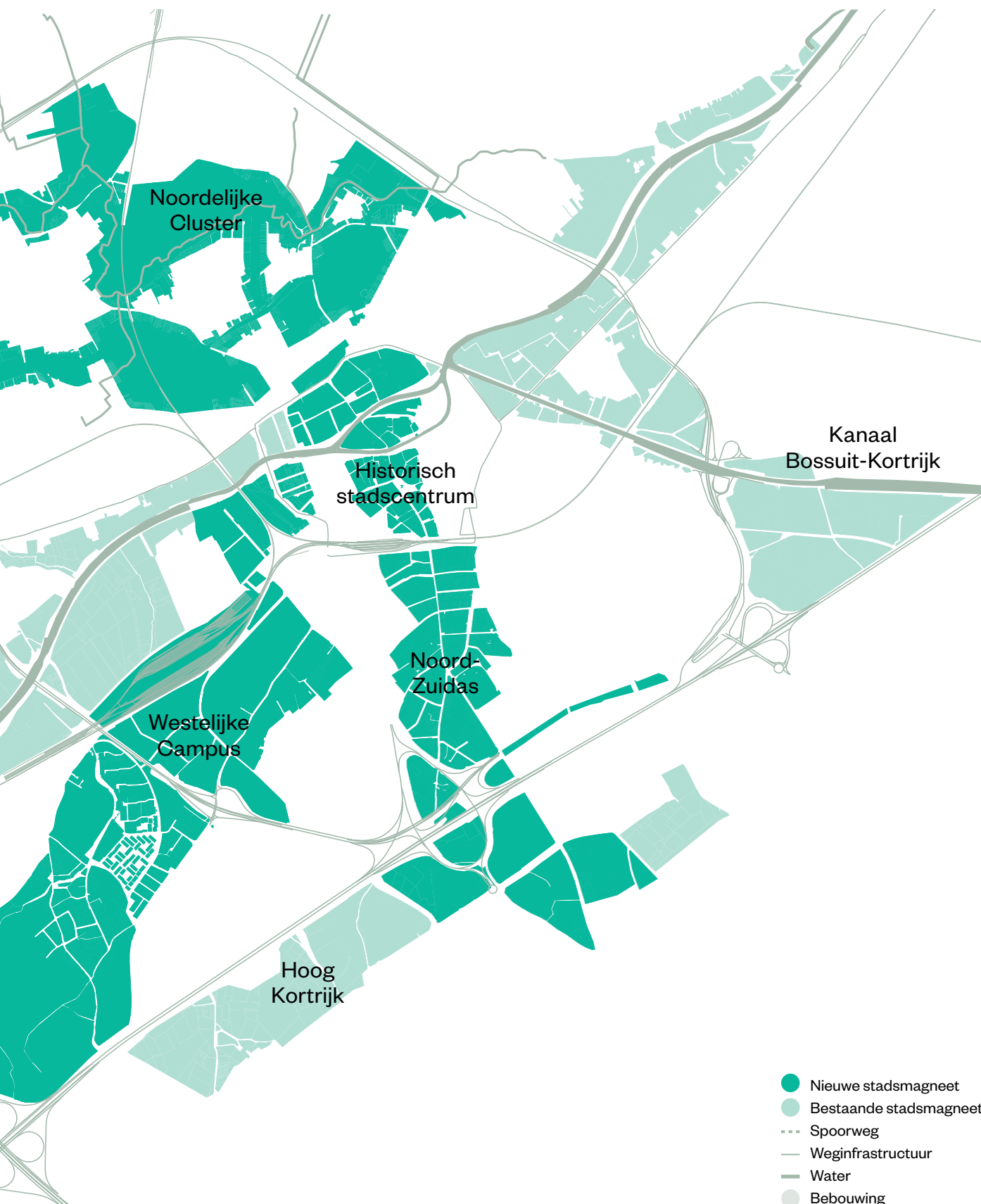
*Waar beginnen
we te bouwen
aan het
Kortrijk van
morgen?*

“ Om op een slimme manier verder te bouwen aan onze stad, moeten we investeren in stadsdelen waar de kwaliteiten van Kortrijk al aanwezig zijn. Die plaatsen hebben we geïdentificeerd. We noemen ze *stadsmagneten*. De stadsmagneten laten ons toe om selectief te zijn. Als we de open ruimte willen bewaren, kunnen we immers niet meer overal ontwikkelen. In de stadsmagneten versterken we de bestaande kwaliteiten en bouwen we prioritair aan het Kortrijk van morgen. ”

“ We zijn selectief in waar we stad maken. ”

Als we de drie kwaliteiten — de *ondernemende stad*, de *verbonden stad* en de *groen-blauwe stad* — in kaart brengen en die drie kaarten letterlijk boven op elkaar leggen, ontstaat een nieuw kaartbeeld. De gebieden die tevoorschijn komen op dit kaartbeeld, zijn plekken waar de drie kwaliteiten gebundeld samenkomen. Die bijzondere stadsdelen hebben we de *stadsmagneten* genoemd. Het zijn de aantrekkingspolen van de stad waarrond we slim kunnen verdichten en waar de nieuwe toekomst van Kortrijk zich prioritair kan afspelen. Een aantal van die stadsmagneten zijn vandaag al volop in ontwikkeling. Denk maar aan: de Leieboorden, Hoog Kortrijk, Kanaal Bossuit-Kortrijk en het Historisch stadscentrum. Aanvullend op deze stadsmagneten presenteren we drie nieuwe aantrekkingspolen: de Noordelijke Cluster, de Westelijke Campus en de Noord-Zuidas. Het zijn stuk voor stuk gebieden die vandaag al veel potentieel hebben en waar toekomstige ontwikkelingen op een kwalitatieve manier gestuurd kunnen worden.

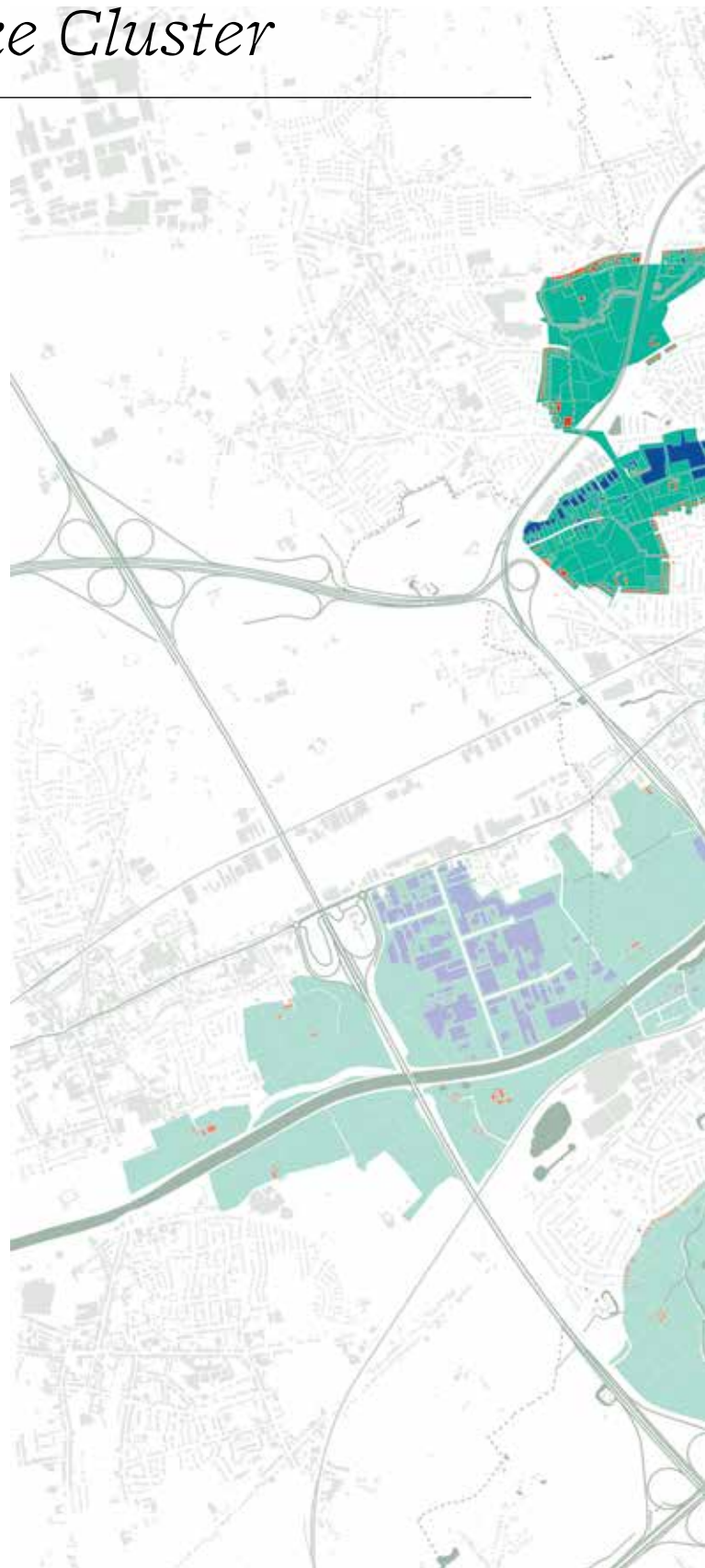

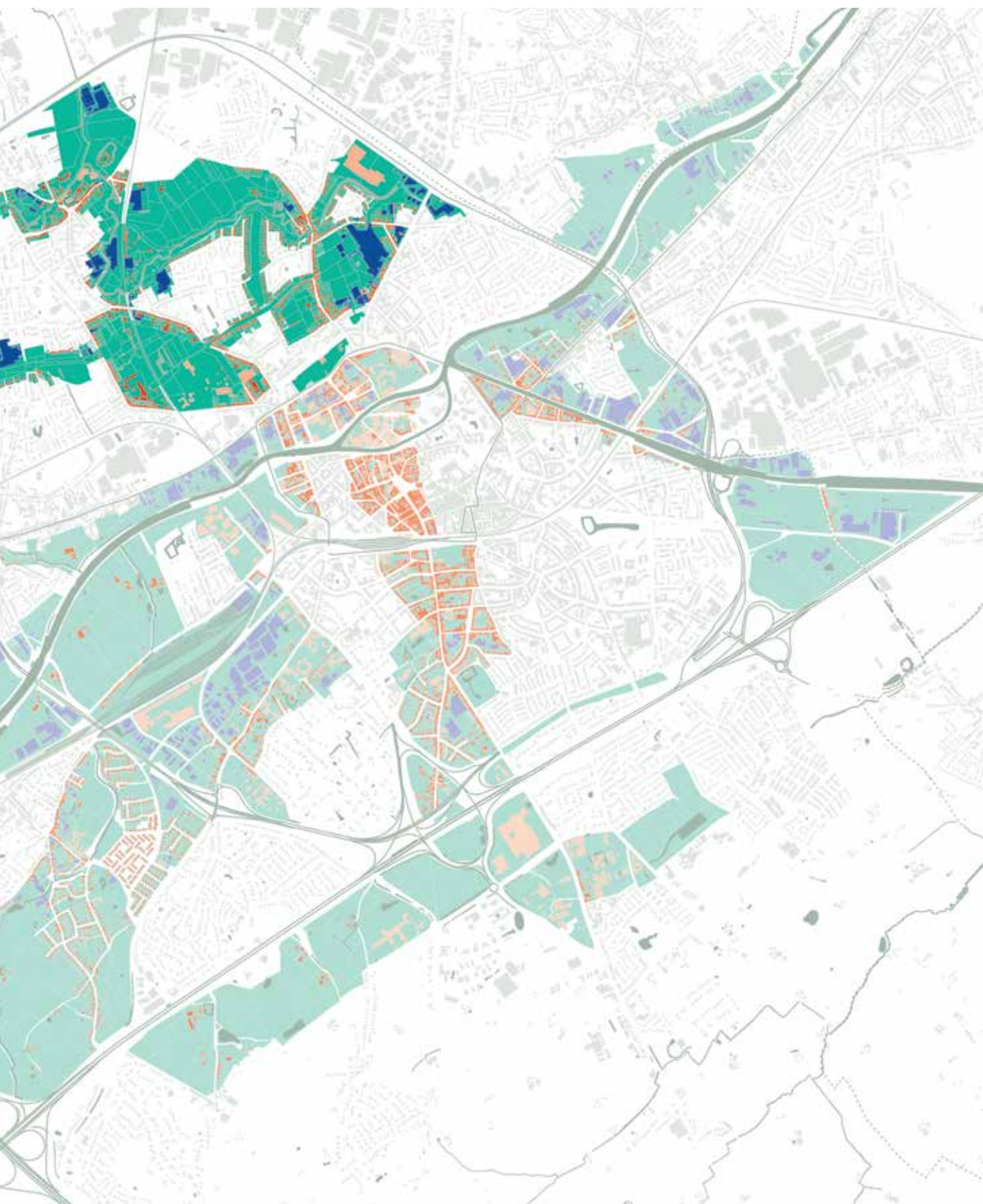

Noordelijke Cluster

Achter de drukke en dichtbebouwde steenwegen in de Noordelijke Cluster is nog veel open ruimte aanwezig. Als we die open ruimte *zichtbaar* en *toegankelijk* maken, kan het landschap een nieuwe voorkant worden en ontstaan mogelijkheden voor nieuwe, zachte verbindingen en kwalitatieve ontwikkelingen.

- Bedrijvigheid in nieuwe stadsmagneet
- Diensten in nieuwe stadsmagneet
- Woningen in nieuwe stadsmagneet
- Nieuwe stadsmagneet
- Bedrijvigheid in bestaande stadsmagneet
- Diensten in bestaande stadsmagneet
- Woningen in bestaande stadsmagneet
- Bestaande stadsmagneet
- Spoorweg
- Weginfrastructuur
- Water
- Bebouwing

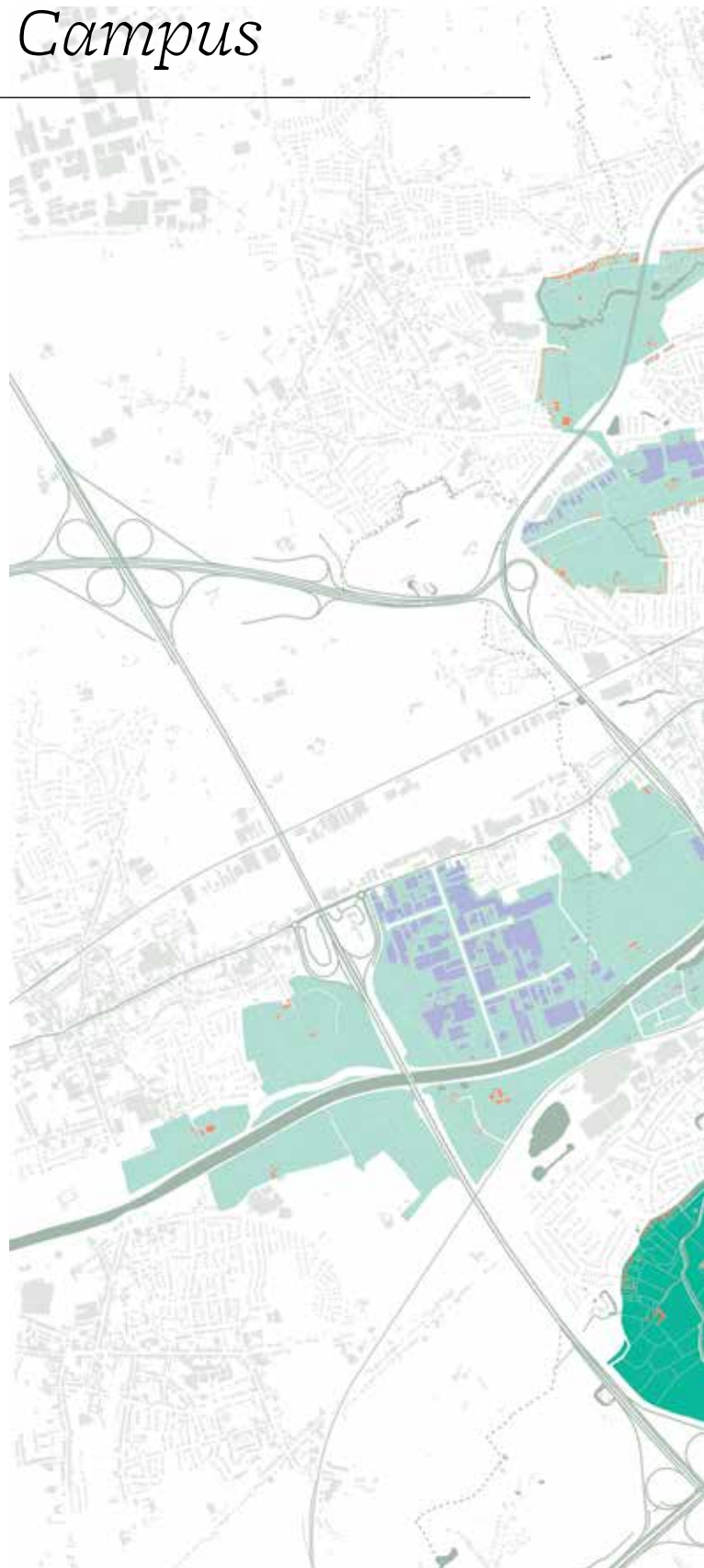

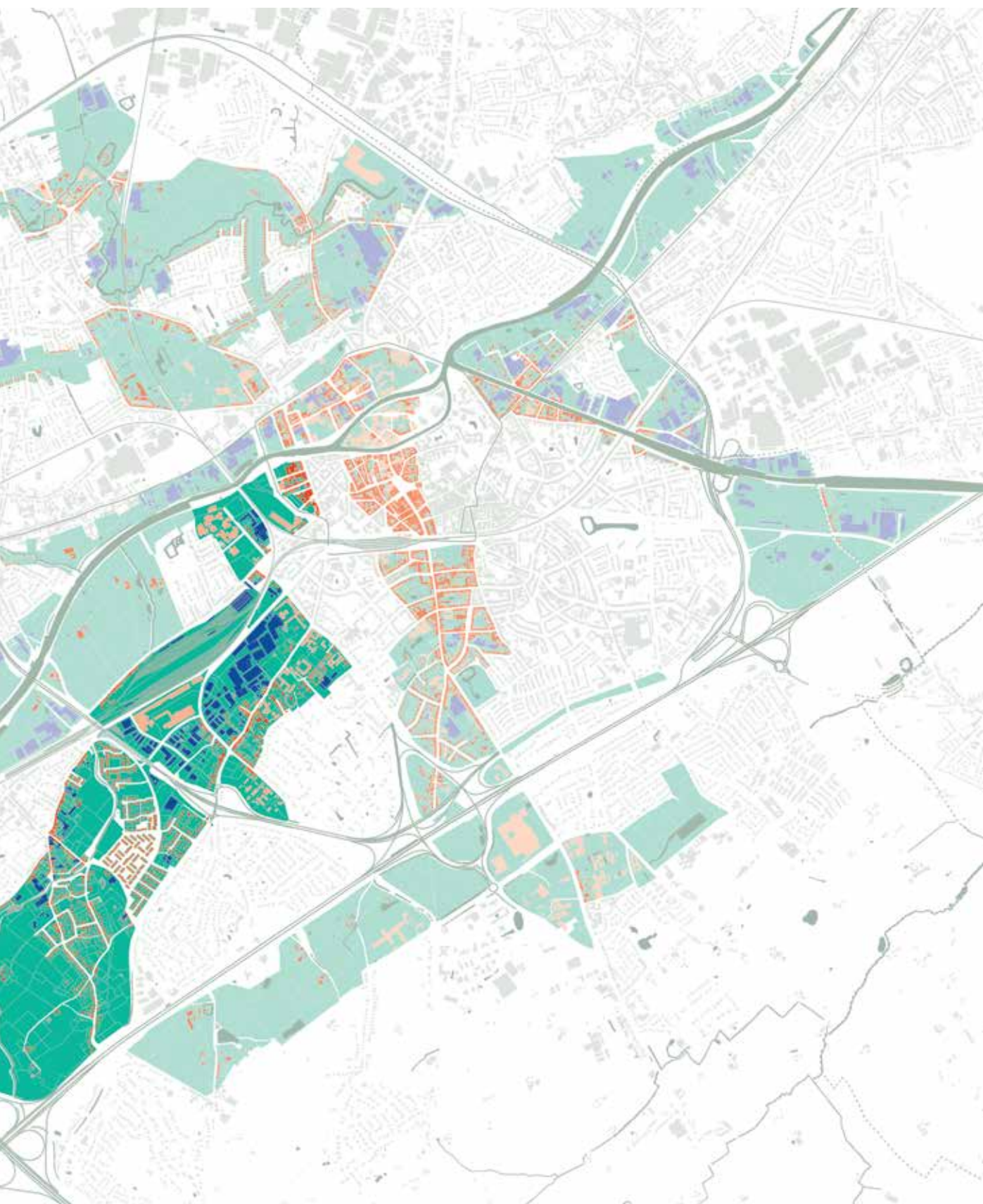

Westelijke Campus

In de Westelijke Campus staan bedrijven en scholen her en der verspreid in een open maar stedelijk landschap. De vaak buitenmaatse restruimte tussen de gebouwen heeft maar weinig omgevingskwaliteit. Door in deze campusomgeving *meervoudig ruimtegebruik* een plaats te geven, kan die restruimte veelzijdiger benut worden.

- Bedrijvigheid in nieuwe stadsmagneet
- Diensten in nieuwe stadsmagneet
- Woningen in nieuwe stadsmagneet
- Nieuwe stadsmagneet
- Bedrijvigheid in bestaande stadsmagneet
- Diensten in bestaande stadsmagneet
- Woningen in bestaande stadsmagneet
- Bestaande stadsmagneet
- Spoorweg
- Weginfrastructuur
- Water
- Bebouwing

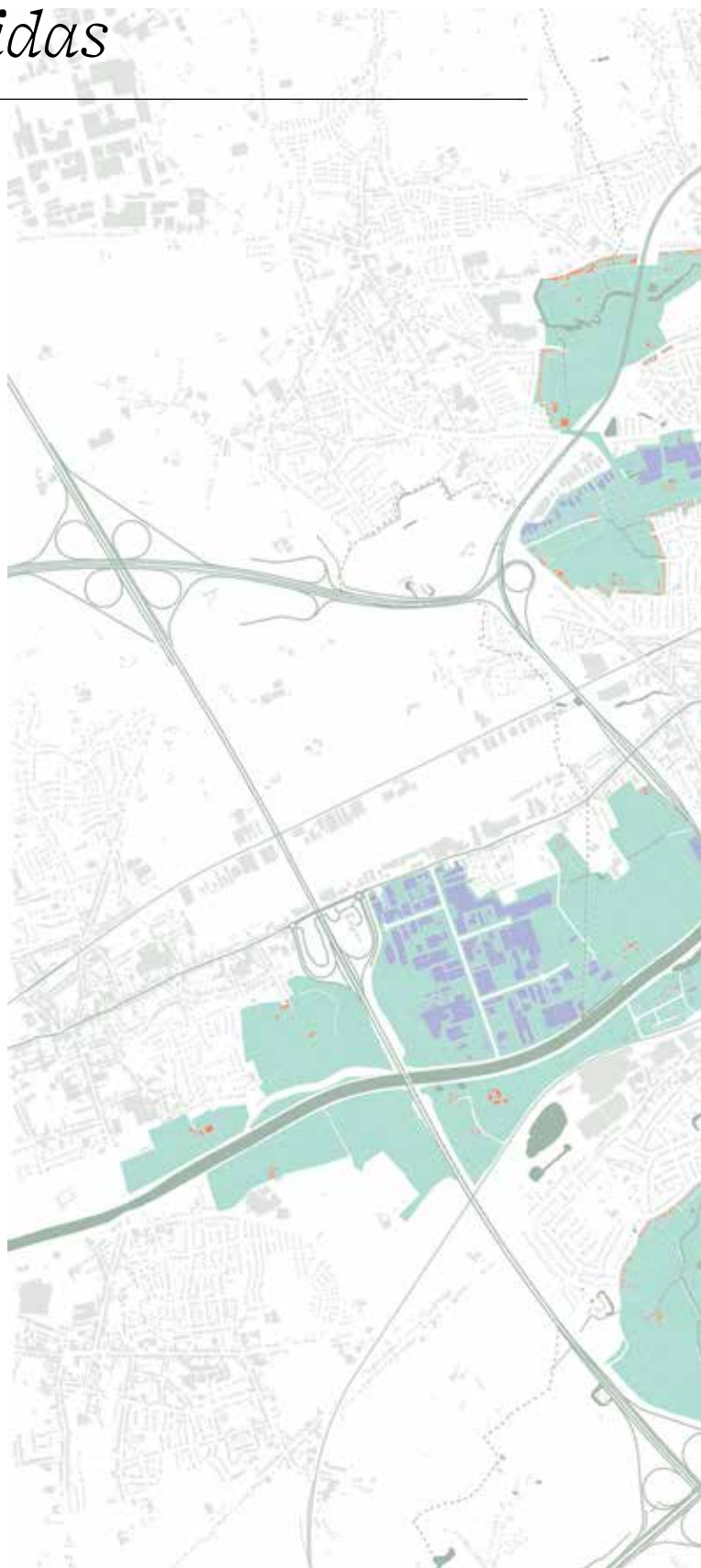

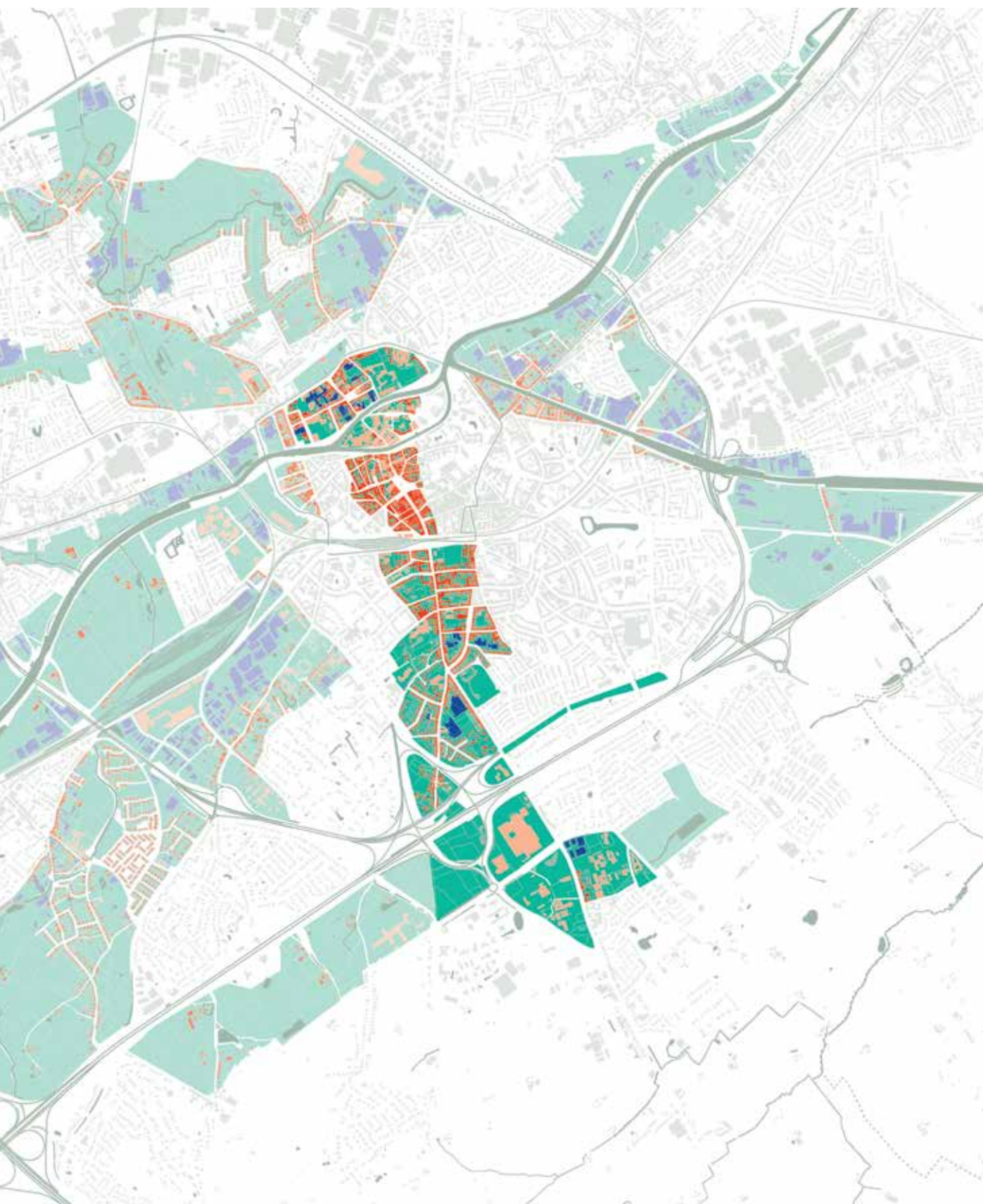

Noord-Zuidas

Langs de Noord-Zuidas is nog heel wat ruimte beschikbaar om *slim te verdichten* met respect voor de bestaande omgevingskwaliteiten. Er ontstaat een stedelijke as die zoveel meer is dan louter een drukke invalsweg. Als levendige en groene verbinding geeft het vorm aan een nieuw stuk stad tussen het historische centrum en Hoog Kortrijk.

- Bedrijvigheid in nieuwe stadsmagneet
- Diensten in nieuwe stadsmagneet
- Woningen in nieuwe stadsmagneet
- Nieuwe stadsmagneet
- Bedrijvigheid in bestaande stadsmagneet
- Diensten in bestaande stadsmagneet
- Woningen in bestaande stadsmagneet
- Bestaande stadsmagneet
- Spoorweg
- Weginfrastructuur
- Water
- Bebouwing

Kaart *Stadsmagneet 1: Noordelijke Cluster*. Cartografie: Architecture Workroom Brussels, 2018. Bronnen: AAPD + AGIV, CADMAP (2017); AGIV, Administratieve grenzen – fusiegemeenten (2018); Geofabrik, Railroads, roads, water (2018).

Kaart *Stadsmagneet 2: Westelijke Campus*. Cartografie: Architecture Workroom Brussels, 2018. Bronnen: AAPD + AGIV, CADMAP (2017); AGIV, Administratieve grenzen – fusiegemeenten (2018); Geofabrik, Railroads, roads, water (2018).

Kaart *Stadsmagneet 3: Noord-Zuidas*. Cartografie: Architecture Workroom Brussels, 2018. Bronnen: AAPD + AGIV, CADMAP (2017); AGIV, Administratieve grenzen – fusiegemeenten (2018); Geofabrik, Railroads, roads, water (2018).

Kansrijke plekken

In en rond de stadsmagneten zijn er heel wat plekken die we met behulp van al bij al bescheiden investeringen een nieuw leven kunnen geven. Het zijn vaak niet de meest zichtbare of herkenbare plaatsen in de stad. Maar door hun verankering in het dagelijks leven kunnen ze in de toekomst mee het DNA van Kortrijk vormgeven. Het gaat over verschillende types van ruimte: imposante loodsen, onderbenutte ruimtes in een bouwblok, unieke locaties aan de waterkant of plekken met een weids uitzicht op een kerktoeren of een weidelandschap.

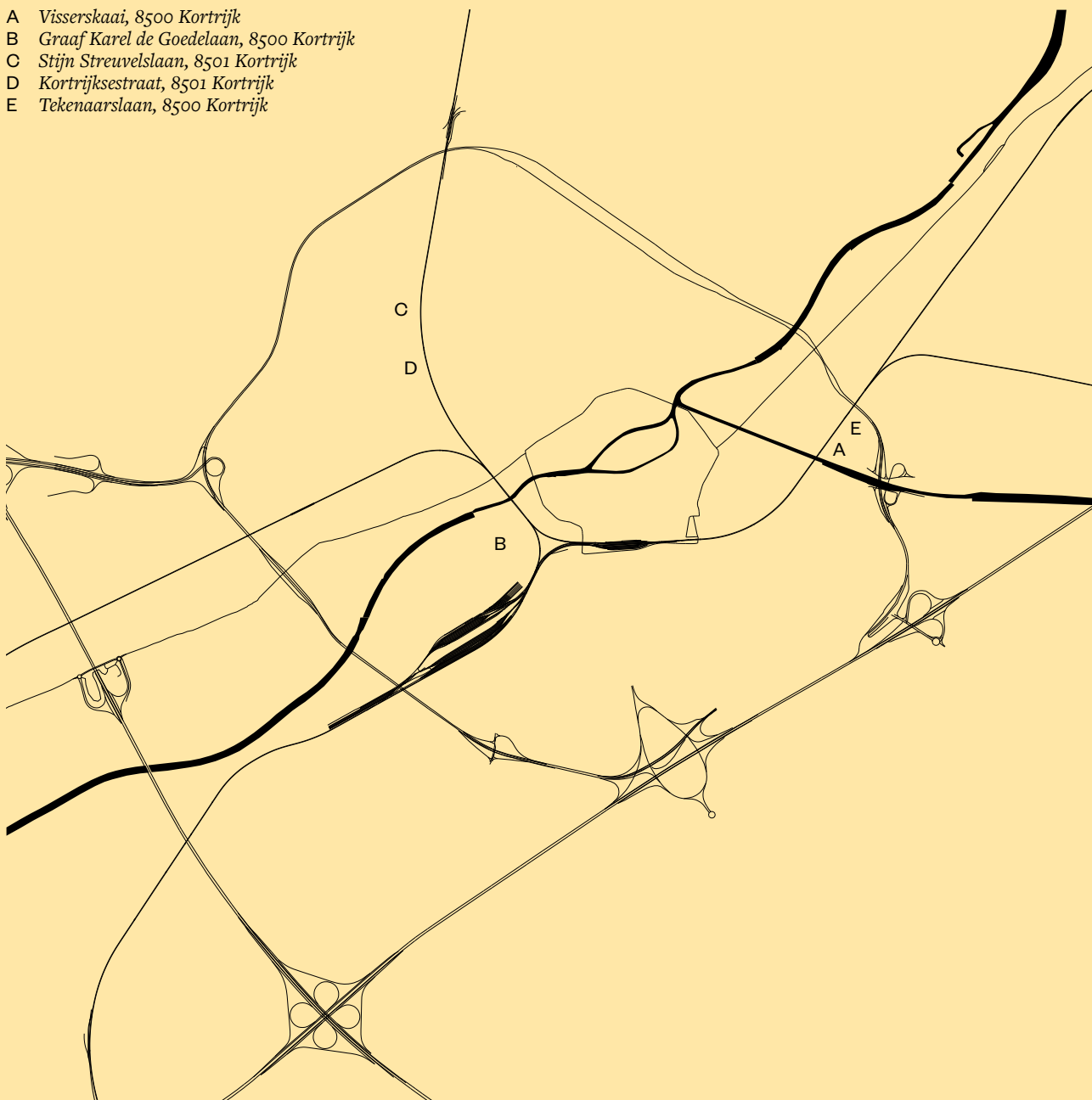

- A *Visserskaai, 8500 Kortrijk*
- B *Graaf Karel de Goedelaan, 8500 Kortrijk*
- C *Stijn Streuvelslaun, 8501 Kortrijk*
- D *Kortrijksestraat, 8501 Kortrijk*
- E *Tekenaarslaan, 8500 Kortrijk*

Uitdagingen

Stadsdebatten

Kwaliteiten

Stadsmagneten

Strategieën

Ruimtepact

Ruimtelijk beleidsplan

Hoe kunnen we hiermee aan de slag?

“ Tijdens de Stadsdebatten formuleerden we een aantal ruimtelijke principes waarmee we de drie kwaliteiten van Kortrijk kunnen versterken. Tegelijkertijd stelden we vast waar we die principes het best kunnen toepassen: de stadsmagneten. De vraag die zich nu stelt is: hoe kunnen we met dit alles aan de slag? Met andere woorden, hoe kunnen we die ruimtelijke principes combineren en vertalen naar concrete en realiseerbare projecten? ”

“ Alledaagse concrete projecten bepalen mee de toekomst van Kortrijk. ”

Tijdens de Stadsdebatten hebben we een aantal intrinsieke kwaliteiten van Kortrijk gedefinieerd: de *ondernemende stad*, de *verbonden stad* en de *groen-blauwe stad*. Op basis van die kwaliteiten hebben we een aantal sterke keuzes gemaakt en die vertaald in een aantal ruimtelijke principes. Vervolgens hebben we vastgesteld waar we die principes het best kunnen toepassen (stadsmagneten). Maar de ruimtelijke principes staan niet op zichzelf. Ze krijgen pas betekenis wanneer we ze bundelen en met elkaar combineren tot *geïntegreerde strategische projecten*. Zulke strategische projecten nemen telkens meerdere ruimtelijke principes tegelijk als uitgangspunt.

Tijdens de Stadsdebatten formuleerden we voorstellen voor vijf mogelijke strategische ingrepen. Het zijn:

1. Fietspoort
2. Productief park
3. Landschapsbouw
4. Campustoren
5. Groene aders

Het zijn de eerste vijf van meerdere mogelijke strategieën die een antwoord kunnen bieden op de alledaagse noden van de Kortrijkzanen. Het zijn al bij al bescheiden en haalbare ingrepen die evenwel een enorme impact hebben op de toekomst van onze stad. Ook bescheiden projecten kunnen het kader vormen voor een ambitieuze stadsontwikkeling.

1.
& 2.

3.

4.
& 5.

● HUIDIGE SITUATIE

Op veel plaatsen in Kortrijk is de auto de baas. Veel mensen gebruiken nog steeds de wagen, ook voor korte verplaatsingen. De straten staan vol geparkeerde wagens. Zeker op de drukke steenwegen is er nog maar weinig plaats voor fietsers en andere zwakke weggebruikers.

● VEILIG EN SNEL FIETSNETWERK

Een opening in de gevelrij: hier kunnen we een nieuw fietspad aanleggen, door het landschap. Er ontstaat een snelle en veilige short-cut naar andere wijken in de stad.

● TOEGANG TOT HET LANDSCHAP

We krijgen opnieuw toegang tot het landschap die verborgen lag achter de lintbebouwing.

● OVERSTAPPLAATS

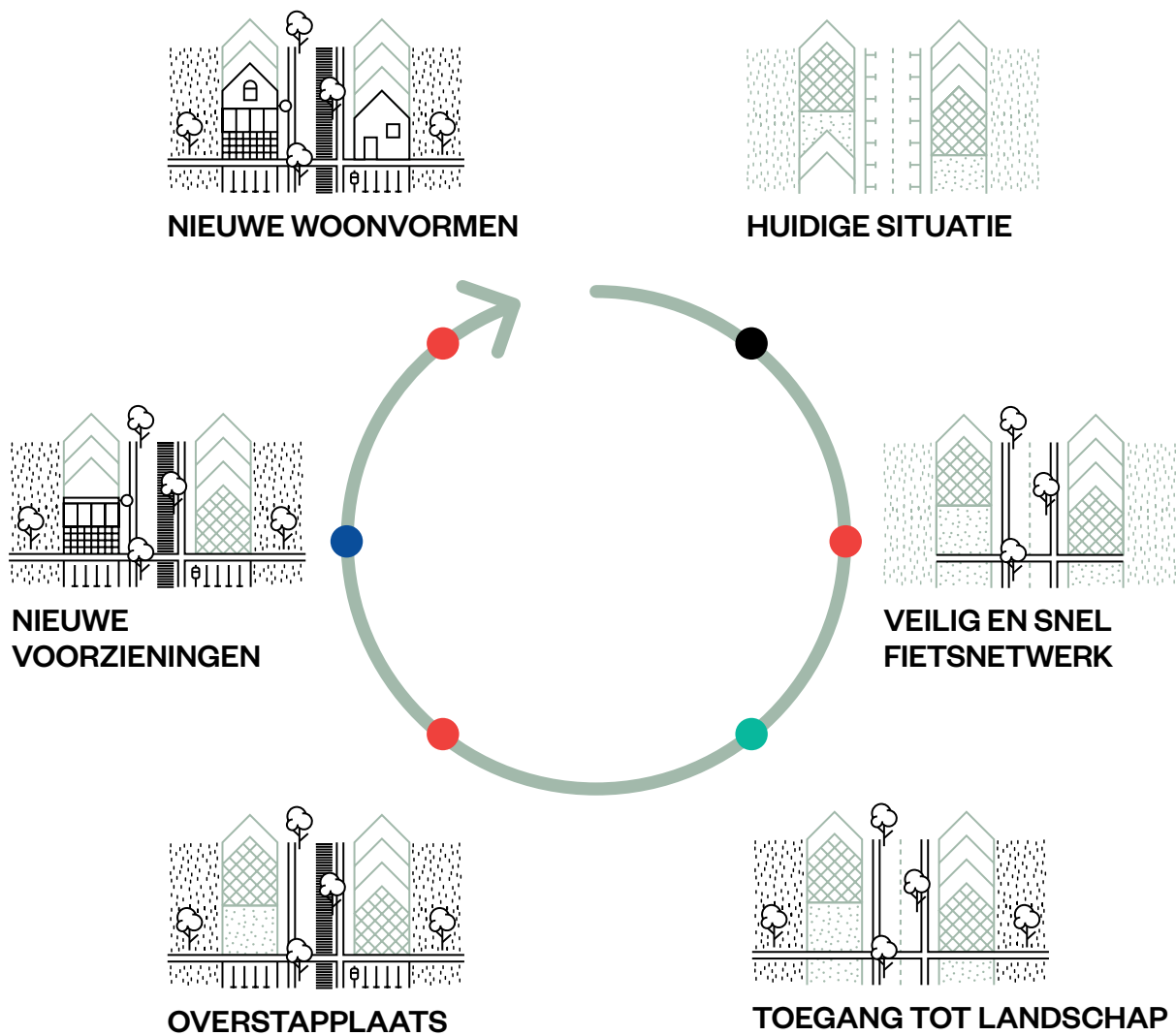
Op de kruising van steenweg en fietspad komt een station voor deelfietsen en een bushalte. Een nieuwe buurtparking zorgt ervoor dat bewoners niet langer langs de straat moeten parkeren. Bewoners, bezoekers en pendelaars kunnen hier overstappen van auto op deelfiets, van fiets op bus, of andersom.

● NIEUWE VOORZIENINGEN

De fietspoort is een plek waar veel mensen komen. Waarom hier geen kinderdagverblijf bouwen, een co-workingspace, een café, een fab lab of een fietsherstelpunt?

● NIEUWE WOONVORMEN

De fietspoort kan ook plaats bieden aan nieuwe woningen: vlakbij de natuur, vlakbij de crèche en vlakbij het werk.

- Ondernemende stad
- Verbonden stad
- Groen-blauwe stad

● HUIDIGE SITUATIE

Kortrijk is al eeuwenlang een bloeiende industriestad. Veel van die industrie is weggetrokken uit de stad en heeft zich gevestigd op bedrijventerreinen in de rand. Wat doen we met al die leegstaande loodsen, industriegebouwen, ateliers en werkplaatsen?

● INDUSTRIE IN DE STAD

In plaats van die bijzondere plekken om te vormen tot woningen of lofts, kunnen we ze ook teruggeven aan industrie en bedrijvigheid. Er vestigen zich startups, bouwbedrijven, schrijnwerkers, fietsenmakers, logistieke bedrijven of een kringloopcentrum.

● KLEINSCHALIGE VOEDSELPRODUCTIE

In de ruimte rond de bedrijven is plaats voor moes- en volkstuinten. Hier wordt op kleine schaal gezond voedsel geproduceerd voor en door de buurt. De Kortrijkzaan komt opnieuw in contact met wat op zijn bord ligt.

● VOEDSELMARKT

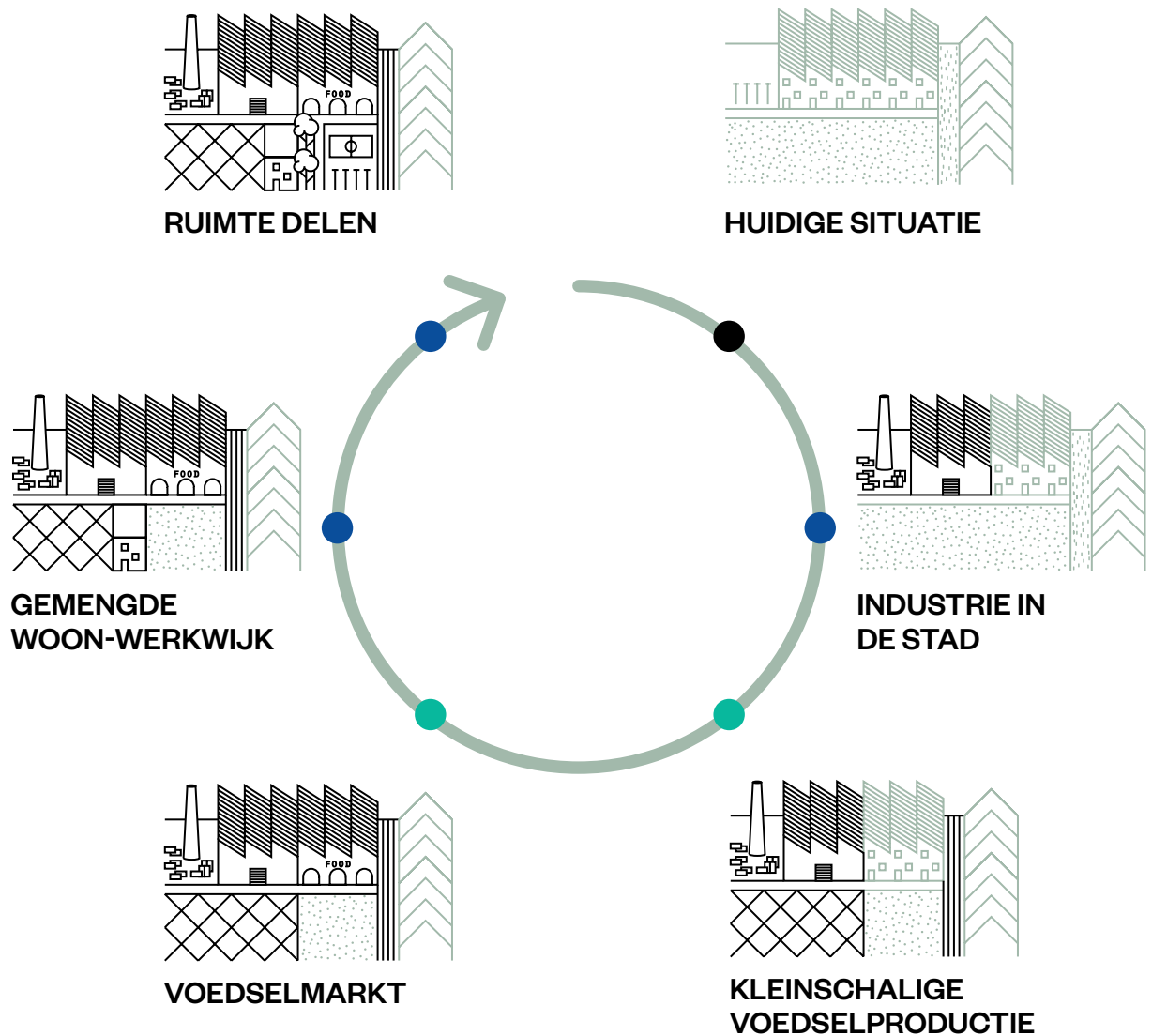
Het voedsel wordt hier ook verwerkt, bereid, verpakt en verkocht op de voedselmarkt. De oude fabriekspanden zijn vaak heel goed bereikbaar. De hele stad kan er terecht.

● GEMENGDE WOON-WERKWIJK

Op zulke plekken van bedrijvigheid kunnen we ook nieuwe woningen bouwen. Er ontstaat een levendige wijk waar mensen werken, winkelen, ontspannen, sporten, spelen en wonen.

● RUIMTE DELEN

Wonen en werken profiteren van elkaar. Bewoners en bedrijven delen parkeerplaatsen, bergruimte of een sportveld. Buiten de kantooruren dienen vergaderzalen ook als ontmoetingsruimte voor buurtverenigingen.

● HUIDIGE SITUATIE

In Kortrijk is het goed wonen, vlakbij het centrum en toch te midden van het groen. In de verkavelingswijken beschikken de mensen over een grote, eigen tuin. De kinderen kunnen er veilig op straat spelen.

● OPEN RUIMTE BEHOUDEN

We kunnen niet eindeloos blijven verkavelen. Op een dag is alles volgebouwd. Open ruimte is van levensbelang voor de stad.

● RUIMTE VOOR WATER

Wanneer we opnieuw ruimte geven aan het water, kunnen we onze woningen veel beter beschermen tegen overstromingen en kunnen we langere periodes van droogte overbruggen.

● RUIMTE VOOR LANDBOUW

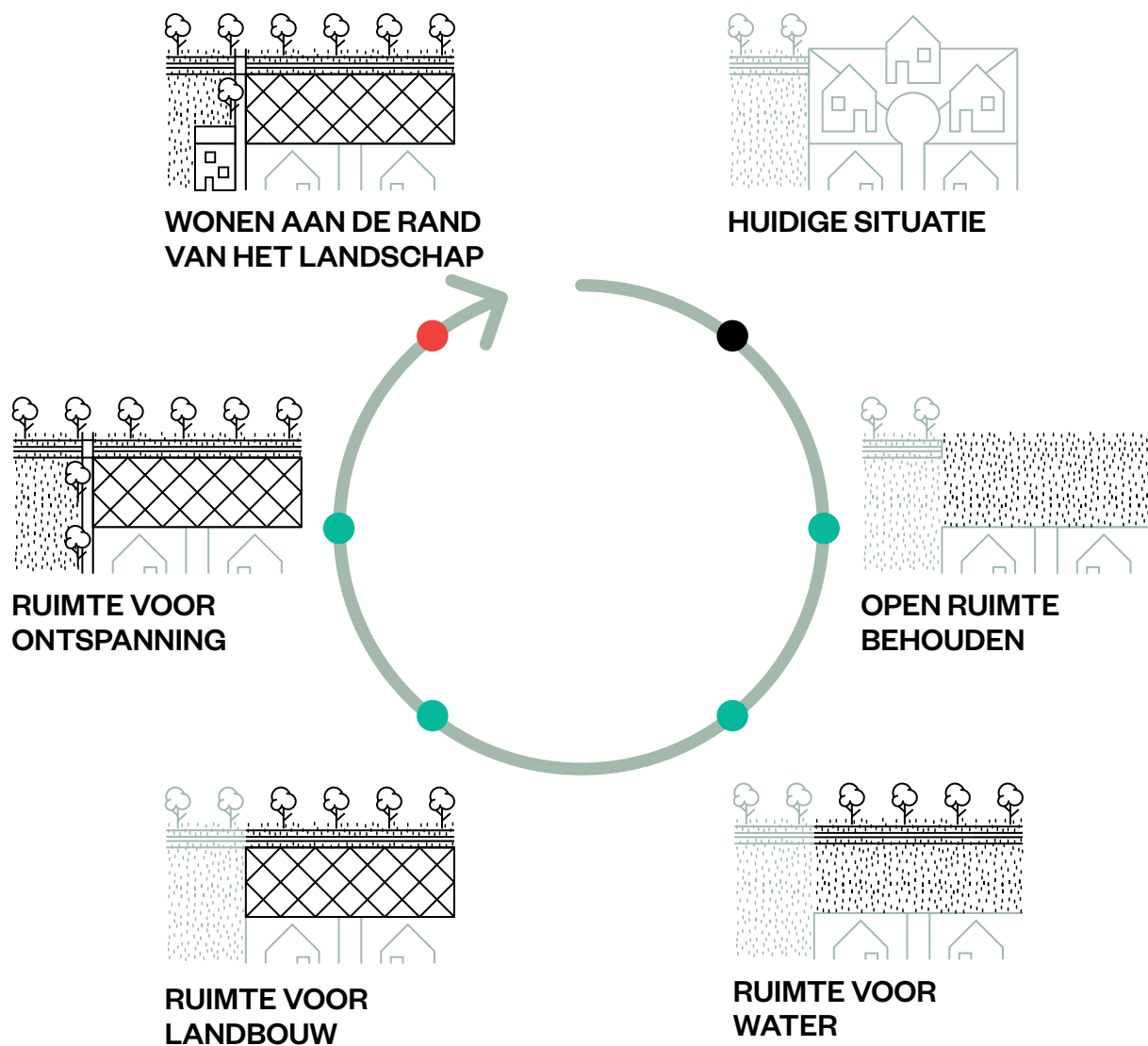
Ook voor de landbouw en de productie van gezond en vers voedsel hebben we open ruimte nodig. In het voedselverdeel-punt kunnen de bewoners hun wekelijkse groentepakket afhalen.

● RUIMTE VOOR ONTSPANNING

Open ruimte biedt plekken voor ontspanning, stilte en rust. Recreatieve fiets- en wandelpaden door het landschap maken de natuur zichtbaar of toegankelijk voor de hele stad.

● WONEN AAN DE RAND VAN HET LANDSCHAP

Aan de rand van het landschap — en niet *in* het landschap — bouwen we nieuwe, collectieve woningen met zicht op de natuur. De nieuwe landschappen zijn de tuinen van de Kortrijkzaan.

- Ondernemende stad
- Verbonden stad
- Groen-blauwe stad

● HUIDIGE SITUATIE

Kortrijk is een stad van ondernemers, van kennis en innovatie. De universiteiten en de vele scholen en opleidingscentra zijn een belangrijke troef voor de stad.

● KOPPELEN VAN ONDERWIJS EN ONDERNEMEN

Wanneer we in of nabij scholen en universiteiten een plek maken voor bedrijven, kan een wisselwerking ontstaan tussen onderwijs en ondernemers, tussen denkers en makers.

● WERKRUIMTES DELEN

Bedrijven en scholen profiteren van elkaars nabijheid. Ze wisselen kennis uit, maar delen ook werkruimtes en labo's. Studenten kunnen praktijkervaring opdoen in de bedrijven. Omgekeerd kunnen de bedrijven heel gemakkelijk nieuw talent opsporen.

● SLIMME STAPELING

In de campustoren is plaats voor werken, onderwijs en wonen. Het is een bruisend centrum van innovatie.

● RUIMTE DELEN

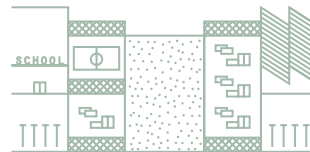
Onderwijs en ondernemers leven niet op een eiland. Ze delen werkplekken, parkjes en ontspanningsruimtes met de buurtbewoners.

● FIETSNETWERK

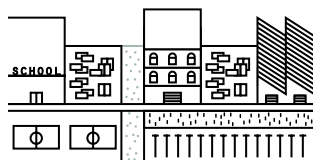
Snelle en veilige fietspaden — en waarom geen fietspoort? — verbinden de innovatiepool met andere wijken van de stad.

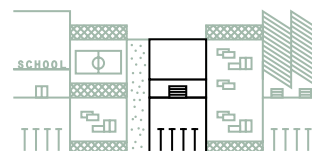
FIETSNETWERK

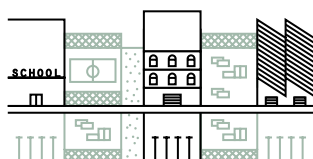
HUIDIGE SITUATIE

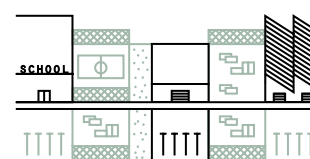
RUIMTE DELEN

**KOPPELING VAN
ONDERWIJS EN
ONDERNEMEN**

SLIMME STAPELING

WERKRUIMTES DELEN

- Ondernemende stad
- Verbonden stad
- Groen-blauwe stad

● HUIDIGE SITUATIE

Een stad is gebouwd met stenen, beton en asfalt. Kortrijk is daarentegen nog steeds een heel groene stad. Er zijn nog heel wat groene oases te vinden: parkjes, plantsoenen en resten weiland of natuur. Alleen zijn die plekjes groen vaak verborgen of gefragmenteerd.

● GROENE LANEN

Al die stukjes groen kunnen we met elkaar verbinden. Dat doen we door straten en steenwegen groener te maken. Kinderen kunnen veilig van de ene speelplek naar de andere.

● EENRICHTINGSVERKEER

Meer ruimte voor groen en meer ruimte voor voetgangers en fietsers betekent ook: minder ruimte voor de auto. Straten worden veiliger, krijgen eenrichtingsverkeer.

● GROEN FIETSNETWERK

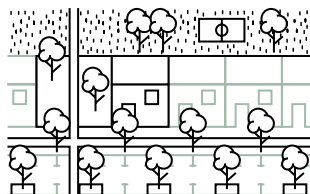
Wandel- en fietspaden verbinden de open ruimte aan de rand van de stad met de vele groene plekjes in het centrum. Een groen netwerk rolt zich uit over de hele stad.

● NIEUWE BUURTPARKEN

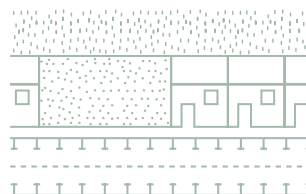
In wijken met te weinig groen breken we het asfalt op en leggen we nieuwe buurtparken aan.

● BOUWEN AAN DE RANDEN

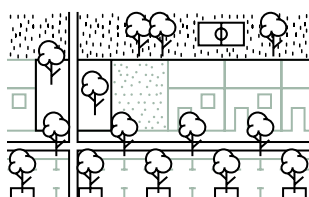
Parken zijn gegeerde plekken. Aan de randen is ruimte voor nieuwe woningen, startups of ontmoetingscentra.

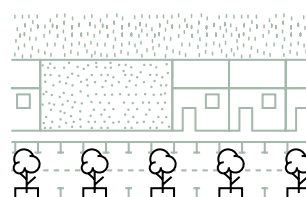
BOUWEN AAN DE RANDEN

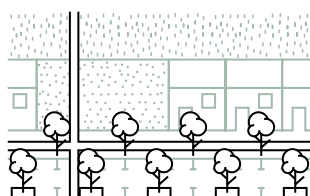
HUIDIGE SITUATIE

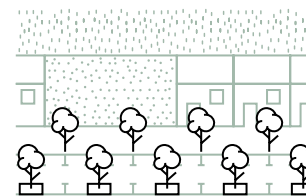
**NIEUWE
BUURTPARKEN**

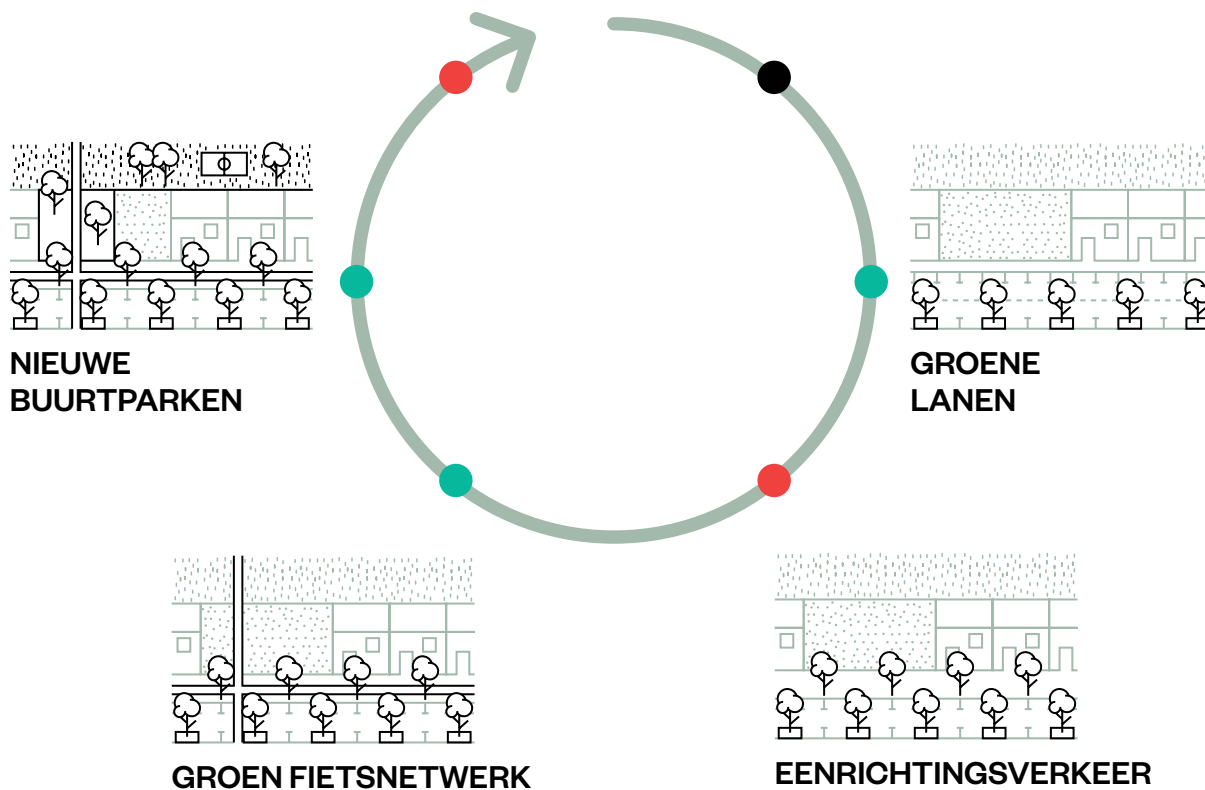
**GROENE
LANEN**

GROEN FIETSNETWERK

EENRICHTINGSVERKEER

- Ondernemende stad
- Verbonden stad
- Groen-blauwe stad

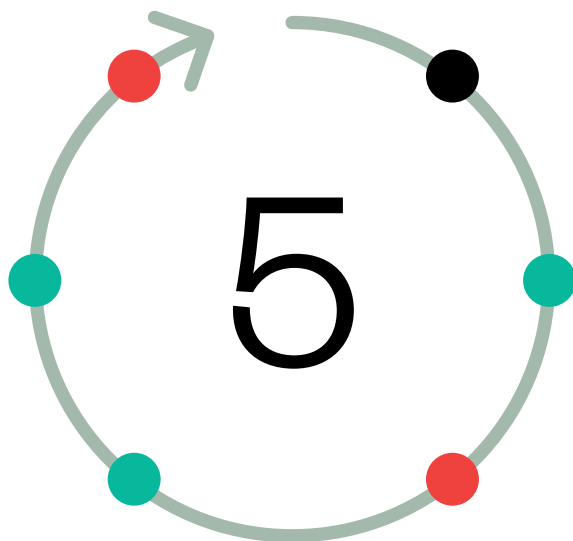
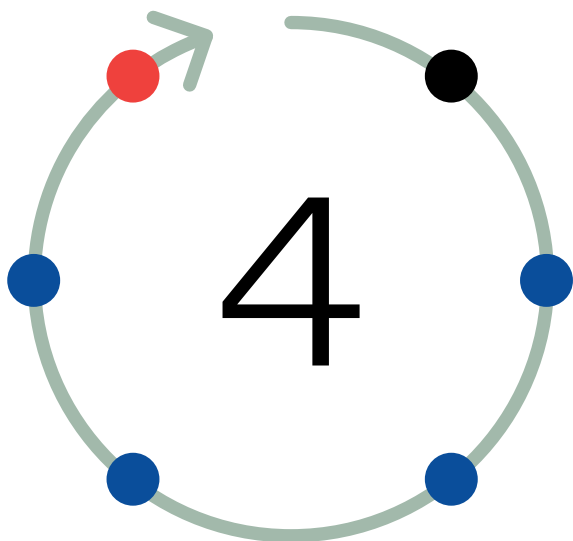
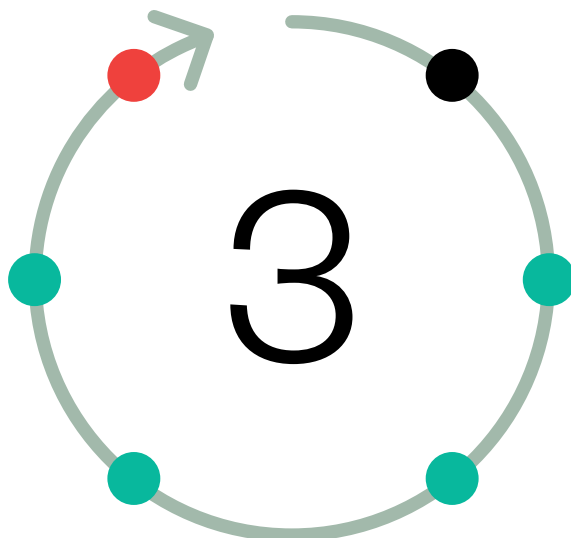
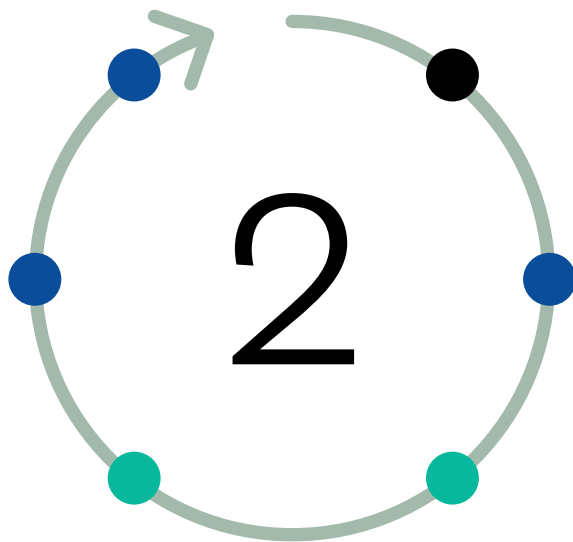
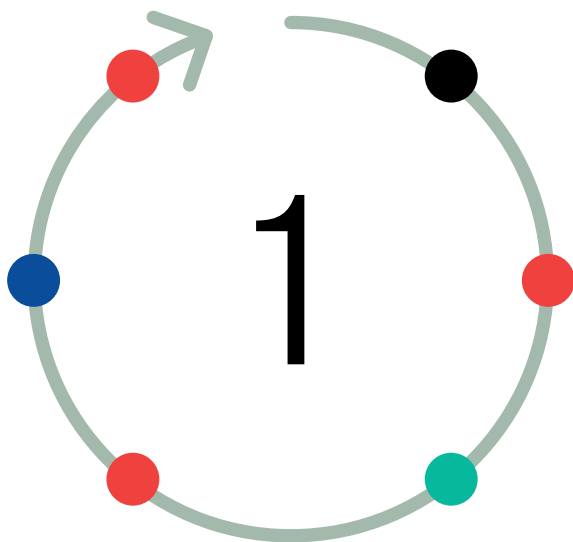

“ We kunnen
vandaag al
beginnen bouwen
aan het Kortrijk
van morgen. ”

Eén fietspoort maakt nog geen fietsstad.
Eén groene ader maakt nog geen groene stad.
En één campustoren doet nog geen nieuwe wind waaien door onze economie.
De voorgestelde strategische projecten hebben pas echt impact als we ze niet één keer, maar meerdere keren herhalen op verschillende plaatsen tegelijk, te beginnen in de stadsmagneten.

De strategische projecten vragen niet om grote gestes of zware investeringen. We kunnen ze vandaag al, stap voor stap, beginnen realiseren. Als we de handen uit de mouwen steken, kunnen we de levenskwaliteit van alle Kortrijkzanen gevoelig verbeteren. We bouwen aan een toegankelijke stad, een groene stad, een klimaatbestendige stad, een veilige stad, een ondernemende stad en een gezonde stad.

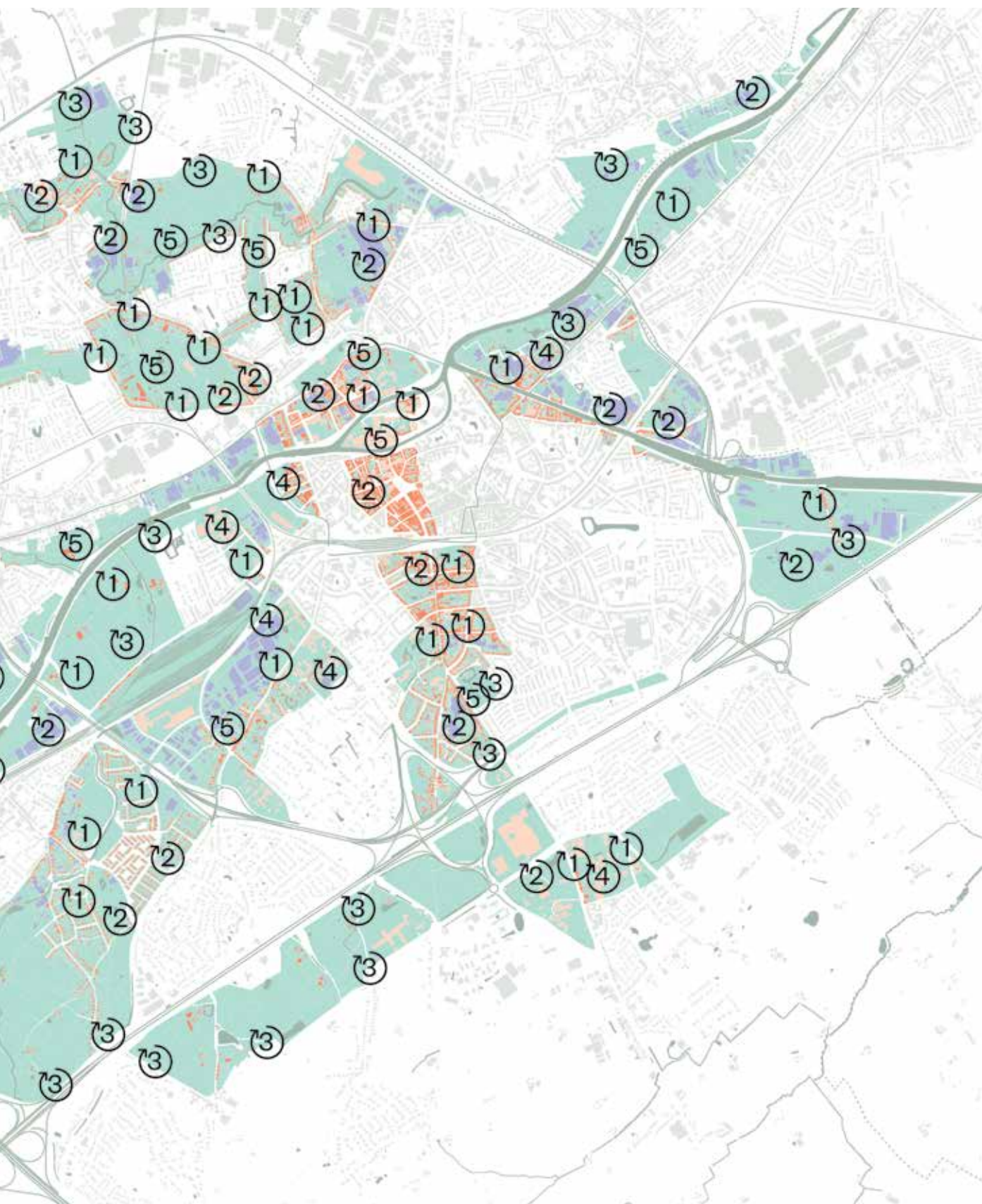

Strategieën zijn meervoudig inzetbaar

De vijf strategieën zijn niet gebonden aan één plaats. Hoewel de strategieën een meerwaarde betekenen voor de directe omgeving waarin ze worden toegepast, hebben ze pas echt impact als we ze niet één keer, maar meerdere keren herhalen. Op verschillende plaatsen tegelijk, te beginnen in en rond de stadsmagneten.

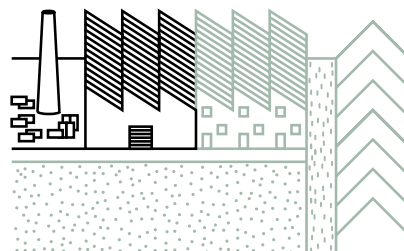
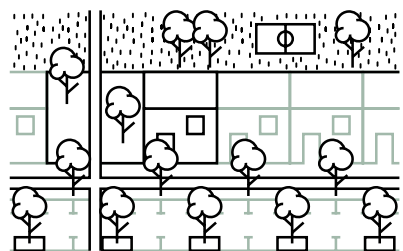
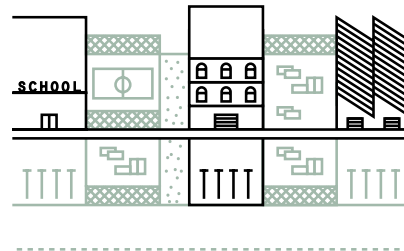
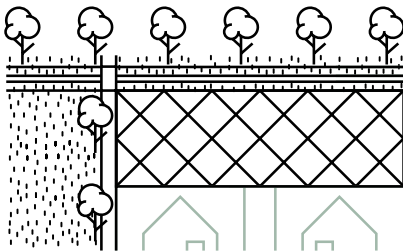
- ① Fietspoort
- ② Productief park
- ③ Landschapsbouw
- ④ Campustoren
- ⑤ Groene aders
- Bedrijvigheid
- Diensten
- Woningen
- Stadsmagneet
- Spoorweg
- Weginfrastructuur
- Water
- Bebouwing

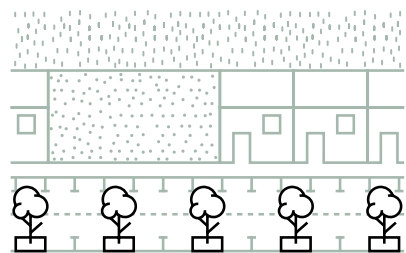
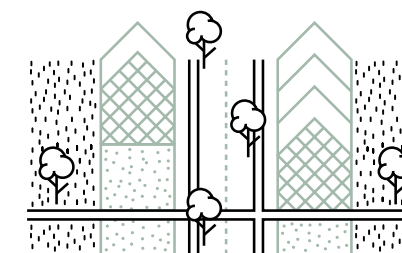
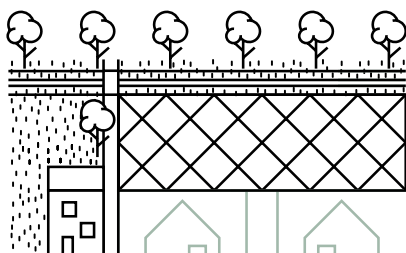
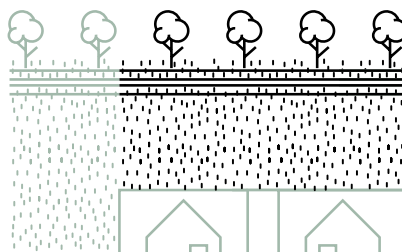
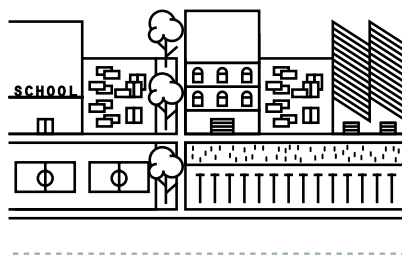
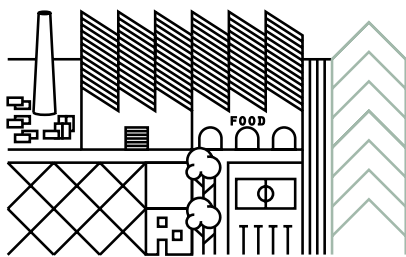

Ontwikkelen op maat van het gebied

De vijf strategieën passen we niet om het even waar op dezelfde manier toe. De juiste combinaties en juiste uitwerking zijn sterk afhankelijk van de lokale context. Iedere plek vraagt om een eigen aanpak. Als we kunnen bepalen welke strategieën op welke plek kunnen plaatsvinden, bekomen we een kwalitatief selectiekader om het overaanbod van ontwikkelingspotentieel beter te sturen.

1. Onderbenutte ruimte tussen open landschap en smalle steenweg, Kortrijksestraat. Foto: Lavinia Wouters, 2018.
2. Braakliggende terreinen binnen bouwblok op Mewaf-site, Kleine Iepersestraat. Foto: Lavinia Wouters, 2018.
3. Doodlopende straat in verkaveling met zicht op open landschap, Koorntas. Foto: Lavinia Wouters, 2018.
4. Ontoegankelijke voorkant van bedrijventerrein Van Marcke, Weggevoerdenlaan. Foto: Lavinia Wouters, 2018.
5. Onbestemde en verharde open ruimte langs drukke invalsweg, Doorniksesteenweg. Foto: Lavinia Wouters, 2018.

Alledaagse activiteiten

Op welke manieren gebruiken de inwoners van Kortrijk de verschillende soorten van ruimte in de stad reeds op een intensieve en kwaliteitsvolle manier? Welke alledaagse activiteiten kunnen toekomstige ontwikkelingen versterken? Zijn er nieuwe vormen van gebruik die aan belang winnen? En hoe worden ze op een zichtbare en toegankelijke manier ingepast zodat het Kortrijk van de toekomst een stad van en voor iedereen blijft?

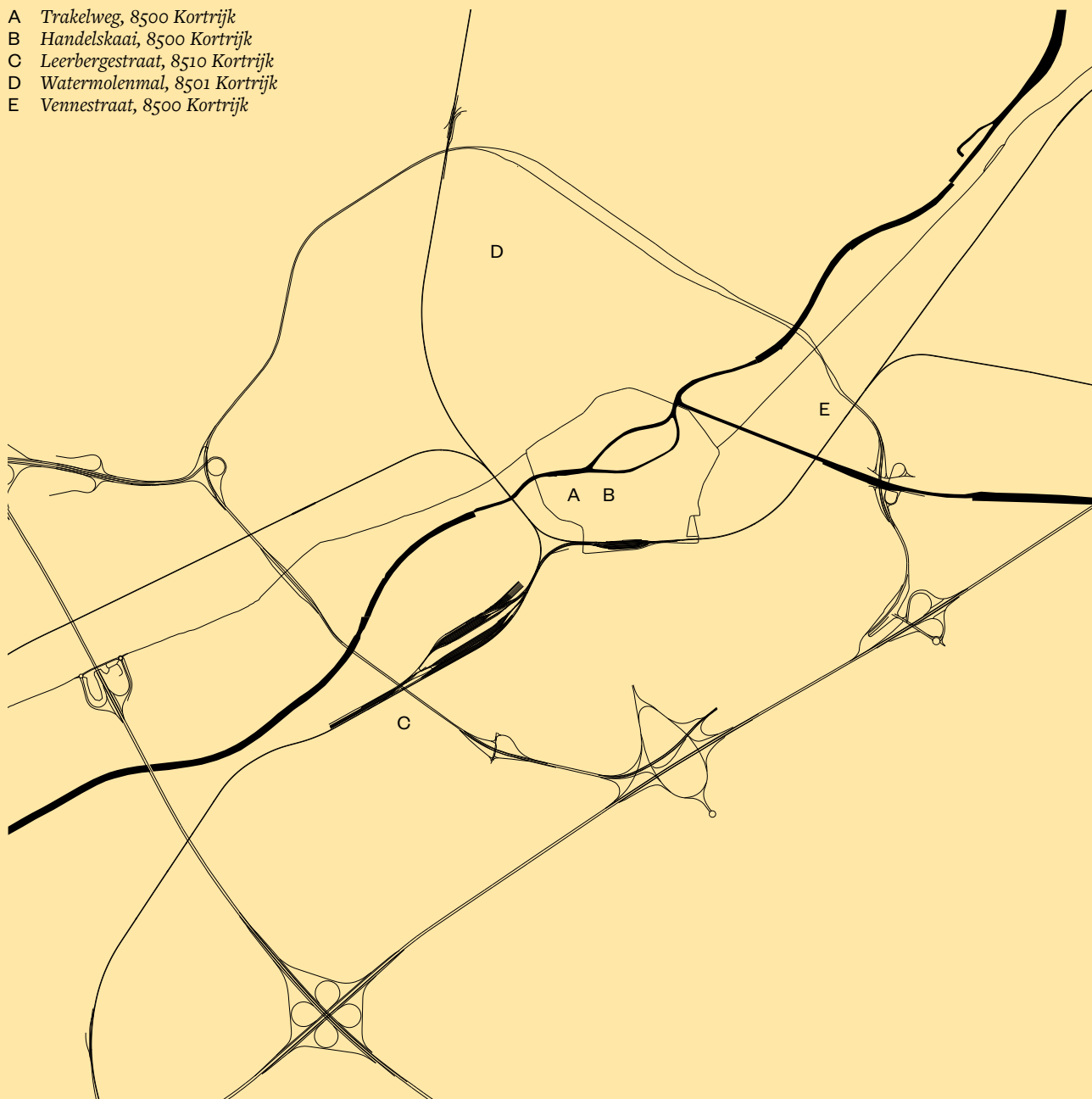

- A *Trakelweg, 8500 Kortrijk*
- B *Handelskaai, 8500 Kortrijk*
- C *Leerbergestraat, 8510 Kortrijk*
- D *Watermolenmal, 8501 Kortrijk*
- E *Vennestraat, 8500 Kortrijk*

Uitdagingen

Stadsdebatten

Kwaliteiten

Stadsmagneten

Strategieën

Ruimtepact

Ruimtelijk beleidsplan

Het Ruimtepact

“ Het Ruimtepact vormt de vertaling van de conclusies van de Stadsdebatten naar principes voor het beleid. Het vormt de leidraad voor alle toekomstige ingrepen — groot of klein — in onze stad. Het wil een proactief beleid van de stad inspireren en initiatiefnemers aanzetten om vanuit deze principes te vertrekken. Het is een engagement dat we aangaan en verwachten van alle Kortrijkzanen en iedereen die in Kortrijk een project wil realiseren. ”

1. Samen stad maken: inwoners en bestuur beslissen samen over de toekomst van Kortrijk.

Inspraak op basis van inzicht leidt tot uitspraken met uitzicht voor de stad van morgen. Samen hebben we sterke keuzes gemaakt voor Kortrijk. Die gaan we nu realiseren. We gaan aan de slag met de basisprincipes die we bepaalden en vertalen die vanaf vandaag in concrete projecten op het terrein.

We blijven ervoor kiezen om inwoners actief te betrekken bij de beslissingen die bepalend zijn voor de omgeving waarin we wonen, werken en leven. Zowel bij de grotere vraagstukken over hoe de stad moet veranderen, als bij heel concrete projecten en werven. Iedereen krijgt de kans om mee na te denken over en te werken aan de ruimtelijke veranderingen van onze stad, om zo tot gedragen en slimme beslissingen te komen.

2. Een stad in beweging: we bouwen voort op een rijke traditie van stadsvernieuwing.

Kortrijk staat niet stil. De stad heeft een rijke traditie aan stadsvernieuwingprojecten waar we best trots op mogen zijn en waarop we kunnen voortbouwen. Elk gerealiseerd project is geen eindpunt maar een nieuw startpunt in de ontwikkeling van onze stad.

De heraanleg van de Leieboorden, de ontwikkeling van het Buda-eiland, de vernieuwing van het historisch centrum en de ontwikkeling van Hoog Kortrijk versterken onze stad als aantrekkelijke woonomgeving en bruisende en ondernemende stad aan het water. We blijven dat ook verder doen met projecten

in uitvoering, zoals de herwaardering van Overleie en het nieuwe stadsdeel op Kortrijk Weide.

We willen echter nog een stap verder zetten. Het Ruimtepact bereidt onze stad voor op een aantal ingrijpende omwentelingen waarmee we de komende decennia te maken zullen hebben. We werken daarbij verder op de combinatie van doordacht plannen, doorgedreven participatie en concrete realisaties.

3. Meer stad zijn én open ruimte behouden: we maken samen slimme keuzes.

Vlaanderen is de meest volgebouwde regio van Europa. Nog steeds nemen we elke dag nieuwe open ruimte in. We wonen zeer verspreid, wat gevolgen heeft voor het milieu, mobiliteit en onze levenskwaliteit.

In Kortrijk is nog heel wat ruimte beschikbaar. Meer dan we nodig hebben om aan onze directe vraag te beantwoorden. We grijpen dit aan als een opportuniteit. We willen verantwoord omgaan met onze ruimte en slimme keuzes maken. We zijn selectief in wat we waar bouwen. We gaan voor kwaliteit, zowel in de bebouwde omgeving als in de open ruimte. Niet alles wat bebouwd kan worden, moet ook bebouwd worden.

De open ruimte erkennen we als een belangrijke troef, zowel in als rond de stad. Ze geeft ruimte aan de stadsbewoner voor stilte en rust, ontspanning en landbouw, maar ook aan de natuur en aan water. We koesteren en versterken

de open ruimte. We maken delen van die open ruimte zichtbaar, tastbaar en toegankelijk als de tuinen van de stadsbewoner. Andere delen behouden we voor natuurontwikkeling of landbouw. Daarnaast kiezen we ervoor om de stad niet verder uit te smeren, maar om de kwaliteit van onze stedelijke bebouwing te versterken, zowel in het centrum als in de kernen van de deelgemeenten. De stad méér stad maken, met ruimte voor wonen, werken, leven en ontspannen.

4. Het DNA van Kortrijk: we bouwen verder op de basiskwaliteiten van onze stad.

Wij gaan uit van onze eigen sterktes en kwaliteiten als regionale centrumstad. We vertrekken van drie basiskwaliteiten, die we verder versterken:

1. Kortrijk is een ondernemende stad

Kortrijk is een stad van ondernemers, kennis en innovatie. We hebben een bloeiende industrie, een hoge tewerkstellingsgraad en een hoogstaand onderwijsaanbod. Bedrijvigheid, onderwijs, werk- en leerplekken vinden we overal in de stad terug. Ze behoren tot het DNA van Kortrijk.

Die verwevenheid en nabijheid van functies maakt van onze stad een levend atelier, een plek waar ideeën en mensen elkaar ontmoeten, een plek voor creatie en productie, voor leren en werken. Ook midden in de stad en naast het wonen. Leer- en werkplekken horen thuis in het hart van elk stadsdeel. Dat willen we bevestigen en versterken.

2. Kortrijk is een verbonden stad

Kortrijk heeft de allure van een stad en de charme van een dorp. Alles ligt dichtbij elkaar. We wonen niet extreem dicht op elkaar, maar toch liggen alle voorzieningen heel nabij. Alle woonwijken liggen op slechts een kwartier fietsen van het stadscentrum. Scholen, culturele centra, horeca, winkels en andere voorzieningen zijn goed bereikbaar. Die bereikbaarheid is een belangrijke troef die we verder kunnen versterken.

Elk deel van de stad, elke deelgemeente en elke buurt is anders. Die diversiteit, samen met de korte afstanden, maken onze stad tot wat ze is. Als we de stad veranderen, bouwen we verder op de identiteit die een buurt of stadsdeel vandaag heeft en verbinden we die beter met andere buurten.

3. Kortrijk is een groen-blauwe stad

Kortrijk is een groene stad. Zowel in als rond de stad is nog veel open en groene ruimte te vinden, zij het soms verborgen en ontoegankelijk. Die unieke en belangrijke troef willen we koesteren.

We erkennen de open ruimte als een volwaardig onderdeel van de stad en kiezen ervoor om zo weinig mogelijk open ruimte aan te snijden voor nieuwe woningen, kantoren of industrie. Ontwikkelingen staan ten dienste van de kwaliteiten van het landschap. We geven ruimte aan de natuur. De publieke landschappen en parken zijn de tuinen van alle Kortrijkzanen.

5. Stadsmagneten: we kiezen voor sterke plekken waar troeven samenkomen.

We bouwen slim verder aan onze stad door te investeren op plekken waar onze basissterktes al aanwezig zijn: we hebben die plaatsen geïdentificeerd en noemen ze stadsmagneten. Dit zijn dé plekken om te bouwen aan het Kortrijk van morgen.

De stadsmagneten laten ons toe om selectief te zijn en keuzes te maken. Zij tonen de grote structuren waarrond we slim verdichten en de eigenheid van de buurten versterken. Ook hier behouden we voldoende groen. Alleen door de kwaliteiten te versterken, zullen die gebieden aantrekkelijker worden als woon- en werkplek.

De stadsmagneten zijn de prioritaire zones voor stedelijke verandering. Het is in de eerste plaats hier dat we de stad maken die we willen zijn.

6. Kortrijk is een dynamische stad: we gaan voor een functionele mix met ruimte voor iedereen.

Kortrijk is wonen, werken, spelen, leren, ontspannen, winkelen, sporten... kortom leven. In al zijn facetten, voor alle inwoners, op alle momenten. We vermengen functies en creëren interessante plekken in onze stad. Een gezonde mix tussen wonen en werken, winkelen en ontspannen of sport en spel, schept bruisende stadswijken waar altijd wel iets te beleven valt. Ook op gebouwniveau kunnen we functies mengen en kan een slimme stapeling van verschillende functies leiden tot een optimaal ruimtegebruik. We maken ruimte voor verschillende

vormen van ondernemerschap (bedrijvigheid, stadslandbouw, kantoren, dienstverlening...) en nieuwe voorzieningen op plekken waar veel mensen komen en die goed bereikbaar zijn.

Net op die plekken van bedrijvigheid kunnen we ook nieuwe woningen bouwen en levendige wijken creëren. We kiezen voor diversiteit in wonen, met woonvormen voor alle bevolkingsgroepen en gezinsvormen.

Wonen en werken profiteren van elkaar. Bewoners en bedrijven delen de ruimte voor parkeerplaatsen, bergruimte, parkjes of een sportveld. We gebruiken onze waardevolle ruimte optimaal.

We springen verstandig om met de beschikbare ruimte om de open ruimte te vrijwaren. Om ons woonaanbod te verruimen en nieuwe gezinnen aan te trekken, versterken en verdichten we de bestaande stedelijke kernen. Ook aan de randen van het landschap kunnen we nieuwe woningen bouwen nabij de natuur. Daardoor ontstaat er opnieuw een duidelijke grens tussen stad en de gebieden waar open ruimte primeert. Vernieuwende, compacte en collectieve woonvormen bieden aantrekkelijke alternatieven voor diverse bewonersgroepen: in de stad en dichtbij al haar voorzieningen en toch in een groene omgeving.

7. Kortrijk is een ondernemende stad: we maken plaats voor ondernemen en werken in de stad.

We willen de ruimte voor ondernemers versterken en bestaande werkplekken beter benutten. We houden bedrijvigheid en industrie in het hart van de stad, om zo ook minder open ruimte aan te snijden in de rand van de stad voor nieuwe industrie.

We kiezen voor ondernemerschap in al zijn vormen: kmo's, maakindustrie, stadslandbouw, dienstverlening, logistiek, startups... op maat van de stad. We maken ruimte voor ondernemers die willen starten of die willen groeien in de stad. We geven ruimte aan innovatie en productie in de nabijheid van de afzetmarkt. We creëren werkgelegenheid in de stad en verminderen het woon-werkverkeer.

We maken de koppeling tussen ondernemen en onderwijs. De vele scholen, hogescholen, universiteiten en kenniscentra zijn een belangrijke troef voor Kortrijk. We kiezen ervoor om nabij onderwijsinstellingen een plek te maken voor bedrijven, en omgekeerd, zodat bedrijven en scholen profiteren van elkaars nabijheid. We stimuleren de wisselwerking tussen onderwijs en ondernemers, tussen denkers, doeners en makers. Ze delen kennis, maar ook ruimte door middel van gedeelde werkplaatsen en labo's. Studenten kunnen praktijkervaring opdoen in de bedrijven en bedrijven kunnen gemakkelijker nieuw talent opsporen.

8. Kortrijk is een verbonden stad: we verbinden buurten en plekken in de stad.

Kortrijk verbetert de bereikbaarheid en stimuleert alternatieve vervoersvormen. We werken in verschillende stappen, die elkaar versterken. We verminderen onze afhankelijkheid van de auto door onze ruimte anders in te richten en een omslag te maken in de manier waarop we ons door de stad bewegen. We verbinden onze buurten nog beter met elkaar door de fietsinfrastructuur uit te bouwen.

We maken meer ruimte voor de fiets. De aanleg van een nieuw, parallel fietsnetwerk door en langs het landschap brengt ons sneller en nog veiliger van wijk tot wijk. Het landschap wordt opnieuw zichtbaar en we gaan sneller van wijk tot wijk via shortcuts voor fietsers en wandelaars.

We vormen straten en steenwegen om tot groene lanen. We ontwerpen die in de eerste plaats op maat van fietsers en voetgangers. We maken een stad op maat van de mens. Straten worden veiliger, aangenamer en kindvriendelijk. Het worden groene aders door de stad die de vele rust- en speelplekken met elkaar verbinden.

We bouwen aan een sterk netwerk van collectieve en deelmobiliteit. We stimuleren alternatieven voor individuele verplaatsingen met de auto. Belangrijke haltes van het openbaar vervoer sluiten aan bij het fietsnetwerk en rusten we uit met stations voor deelfietsen of deelwagens.

Nieuwe buurtparkings zorgen ervoor dat bewoners niet langer langs de straat moeten parkeren. Hierdoor ontstaat ruimte voor fietspaden en meer groen. Bewoners, bezoekers en pendelaars kunnen hier overstappen van auto op deelfiets, van fiets op bus, of andersom.

Langs de belangrijke assen van het openbaar vervoer en het fietsnetwerk en rond knooppunten van mobiliteit scheppen we

ruimte om te verdichten. Hier kan je goed wonen vlakbij werk en voorzieningen. We verminderen files, verbruiken minder energie en maken Kortrijk beter bereikbaar voor iedereen.

9. Kortrijk is een groen-blauwe stad: we koesteren onze groene ruimte en het water.

Open ruimte is zuurstof voor de stad. Hier vinden de Kortrijkzanen een plek voor sport, ontspanning, stilte en rust. Daarnaast is open ruimte van cruciaal belang om Kortrijk klimaatbestendig te maken. Ze vormt een buffer die ons beschermt tegen overstromingen en water opslaat om langere periodes van droogte te overbruggen. De open ruimte biedt ook plaats aan de productie van gezond en vers voedsel voor en door de buurt.

Kortrijk is een stad aan het water. De Leie en het kanaal, maar ook het netwerk van beken zijn een grote troef. Deze waterwegen zijn een integraal onderdeel van het ecosysteem en een meerwaarde voor de functies die erlangs gelegen zijn. De stad keert zich opnieuw naar het water.

We verbinden bestaande open ruimtes in Kortrijk en maken ze opnieuw voelbaar in de stad. Het recreatief netwerk gaat door en langs deze plekken. We brengen de leemtes in kaart en in wijken met te weinig groen leggen we nieuwe buurtparken aan. Aan de randen is ruimte voor nieuwe woningen en ondersteunende functies. Ontwikkelingen staan ten dienste van het landschap, maar bieden tegelijkertijd een volwaardig alternatief voor het landelijke wonen: vlakbij het centrum en toch te midden van het groen. De blauw-groene parken en landschappen zijn de tuinen van de stadsbewoner.

10. Kortrijk kiest voor kwaliteit: we maken samen concrete projecten waar.

We bouwen proactief verder aan onze stad. Bij elk project kiezen we resoluut voor ruimtelijke en architecturale kwaliteit. Elk project, groot of klein, moet het toetsingskader van het Ruimtepact doorstaan.

We brengen de ruimtelijke uitgangspunten van het Ruimtepact in de praktijk aan de hand van een veelheid aan strategische projecten in het hart van onze buurten en wijken. In veel gevallen gaat het om relatief kleine investeringen, die evenwel, net omdat we ze vele keren herhalen, de alledaagse levenskwaliteit van alle Kortrijkzanen gevoelig verbeteren. Dat is wat we een 'stedenbouw van het alledaagse' hebben genoemd. Door heel concrete projecten te realiseren op vele plaatsen tegelijk in de stad, bouwen we aan een toegankelijke stad, een groene stad, een veilige stad, een ondernemende stad en een gezonde stad. *The next big thing will be a lot of small things.*

Een 'stedenbouw van het alledaagse' is geen bescheiden stedenbouw. We zoeken naar een gezond evenwicht tussen vele kleine ingrepen en grote stadsprojecten en publiekstrekkers. Een centrumstad als Kortrijk heeft immers ook een regionale roeping. Kortrijk is van oudsher een belangrijke stedelijke trekpleister voor de omliggende gemeenten in de provincie en ver daarbuiten. Die historische rol moeten we verder versterken met nieuwe programma's op het vlak van cultuur, sport, werkgelegenheid, horeca en winkelen.

Met al die projecten, groot en klein, bouwen we aan de toekomst van Kortrijk.

Met dank aan alle deelnemers van de Stadsdebatten:

A. Linda, Claudine, Piet, Tom, Simon, Hilde, Jeroen, Rita, Luc, Johann, Thomas, Wouter, Elien, Els, Philippe

B. Jurek, Renaud, Paul, Dries, Andreas, Lien, Alex, Pierre, Pieter, Nicole, David, Robrecht, Eddy, Mathieu, Arnaud, Koen, Anoek, Marie-Rose, Matthias, Simon, Madice, Marie, Brigitte, Christophe, Ruben, Jozefien, Thibaut, Benoit, Paul, Ruth, Annelies, Patrick, Xavier, Laura, Pascale, Pieter, Ann, Maarten, Isabelle, Charlotte, Myriam, Carmen, Filip, Paul, Henry, Claude, Joost, Colette, Lena, Roger, Stéphanie, Dolly, Kristin, Bieke, Liesbeth, André, Ruben, Filip, Valerie, Bram, Koen, Michiel

C. Peter, Antoon, Yoannick, Barbara, Dirk, Geert, Hilde, Ignace, Marieke, Patriek, Thijs, Davy, Renee, Hendrik, Rik, Wouter, Béatrice, Roger, Bart, Marijke, Michael, Tienne, Nic, Iris, Marij, Chris, Martine, Carl, Frank, Geert, Marc, Wouter, Machteld, Hilde, Sam, Mieke, Bart, Bart, Filip, Marie Amelie, Hubert, Marjan, Stefaan, Bruno, Christiane, Diana, Chantal, Isabel, Marc, Anne, Claude, Tom, Ruben, Alexander, Louis

D. Hilde, Jeroen, Joris, Sarah, Peter, Elisabeth, Lieve, Kathy, Karel, Peter, Joris, Marc, Sabine, Heidi, Noel, Jeroen, Jan, Kristof, Carlos, Marijke, Roosje, Jan, Veronique, Petra, Barbara, Jean-Marie, Bernard, Joachim, Aaron, Kurt, Matias, Andie, Noel, Stijn, Katrien, Bernard, Peter, Cedric, Johan, Dieter, Sonny, Rino, Ronan, Ronny, Steven, Sigert, Diederik, Ann, Pieter, Ludwine, Christiane, Nelly, Stijn, Stijn, Sylvie, Bruno, Lieven, Eric, Alain, Christel, Leopold, Germain, Boudewijn, Johan, Christian, Etienne, Renée, Dieter, Katrien, Philippe, Gabriel, Tom, Alexia, Frank, Carolien, Katrien, Stephanie, Chantal, Patrick, Willy, Bart, Frieda, Hugo, Arnaud, Els, Christine, Wouter, Dieter, Danny, Hans, Jean-Marie, Pol T., Ubbe, Jan, Dominique, Dorine, Kaat, Roel, Anneleen, Jan, Johnny, Mathieu, Roos, Ruben, Luc, Raf, Bart, Peter, Philippe, David, Marie, Louis, Kelly, Kurt, Marc, Marie-France, Dries, Patrick, Geert, Filip, Jo, Tom, Bram, Carl, Catherine, Jean Pierre, Leontine, Maarten, Mehdi, Nathalie, Arne, Christof, Christophe, Pieter Jan, Geert,

Herman, Kathleen, Carine, Dolf, Frank, Johan, Marleen, Tim, Ann, Wouter, Olivier, Diederik, Dirk, Denis, Filip, Pierre, Wouter, Luc, Ines, Guy

d.C.-d.L. Alix

D.B. Gunter, Geert, Frederique, Danny, Frank, Marniek

D.C. Stefaan, Arnoud, Carole, Goedele, Bernard

D.G. Eric, Anja, Julie

D.L. Bregt, Francine

D.M. Paul, Andy, Ivo, Bernard, Dirk

D.P. André

D.R. Aldo

D.S. Rik, Olivier

D.V. Marina, Ann, Caroline, Griet

D.W. Marc, Bas, Evelien

D'h. Kaatje, Sylvie, Bernard

E. Geert, Pieter, Trui

F. Jan, Lucrece, Ann, Hans, Gerda

G. Tino, Jacques, Hans, Tony, Dag, Rudi, Marcus, Anja, Benny, Els, Patricia, Kathleen, Machteld, Moniek, Piet, Remi, Dries, Thierry, Pierre, Philippe, Isabel, Jan, Henk, Pierre

H. Dieter, Geert, Valerie, Yves, Eric, Geoffrey, Patrick, Peter, Martin, Laurens, Bert, Thomas, Hubert, Geert, Vincent, Philippe, Lies, Laurent, Caroline, Rik, Boris, Kevin, Philippe

I. Alexander, Tristan

J. Julie, Els, Patrick, Kristof, annemie, Ignace, Jan

K. Kristin, Elise, Stefaan, Johan, Geertrui, Carl, Marniek, Dimitri, Steve, Lars

L. Peter, Céline, Rita-Palmyra, Vincent, Fabienne, Carl, Kaat, Griet, Elien, Olivier, Charlotte, Erna, Chantal, Frans, Jacques, Jelle, Alfred, Fanny, Kaatje, Jan, Lieve, Jan-Baptist,

Jef, Julien, Stephen, Olivier, Vincent, Amélie, Dominique, Jan, Myriam, Bruno, Christof, Tom, Bea, Klaas, Wim, Dirk, Katrijn, Marc, Antoon

L.-P. Kathleen

L.-V. Marjane, Willy

M. Wout, Sander, Davy, Kristof, Walter, Ines, Frederik, Koenraad, Katleen, Milo, Valentine, Joran, Matthieu, Christophe, Vanoutrive, Baptiste, Ruben, Stefaan, Ben, Adeline, Gerard, Marjolein, Vincent, Stein, Viviane, Nele, Thibault, Paul, Pieter-Jan, Alexander, Philippe, Dieter, Ellen

M.-D. Annie, Carlos

N. Thomas, Catherine, Tone, Kristina, Mieke, Sheila, Els, Zoe, Bart, Brecht, Michel

O. Joris, Marleen, Gregory, Werner

P. Freddy, Nicole, Birgit, Davy, Leon, Jevva, Bernard, Bram, Eric, Hannes, Johan, Marieke, Romain, Gautier, Jonas, Nicolas, Tim, Roger, Jozef, anneleen, Nicolas, Christine, bruno, Evy

R. Thomas, Beatrice, Béatrice, Sofie, Maarten, Wim, Tom, Brigitte, Philippe, Stefaan, Mie, Bart, Sofie, Alex, Karel, Simon, Philippe,

S. Bert, Pieter, Simon, Vincent, Giovanni, Neel, Bernard, Michel, Barbara, Daan, Filip, Kris, Marie-Emmy, Gilda, Rene, Rudolf, Dominiek, Robert, Serge, Isabelle, Dirk, Anke, Jeroen, Kris, Maarten, Bénédictie, Piet, Thomas, Arn, Alexis, Bart, Carl, Hugo, Pieter, Katrien, Lieven, Christine, Stefaan, Rudy, Andre, Joren, Bruno, Wouter, Thamy, Claude, Frederic, Stijn, Wilfried, Sofie, Mieke, Veerle, Alexander, Johan, Michiel, Dirk

T. Lieven, Luc, Luc, JP, Peter, Nele, Geert, Maarten, Maarten, Laurent, Liesbeth, Anton, Steven, Frans, Bernard, Ingrid, Guido, William, Brent, Pierre, Stijn

T.J.' Bart

V. Lode, Lydie, Bert, Véronique, René PJ, Tom, Nele, Bert, Nathan, Ellen, Dirk, Johan, Steven, Sébastien, Ann, Caroline, Dominique, Johan, Maxime, Michaël, Jürgen,

Lieselot, Wim, Jelle, Alana, Hendrik, Steven, Pieter, Matti, Lies, Annemie, Marie-Claire, Ruth, Vincent, Eveline, Nathalie, Tom, Steven, Yves, Jo, Maxim, Wolf, Bart, Eline, Jurgen, Erwin, Pascal, Lieven, Paul, Roselien, Tom, Griet, Jos, Deborah, Greet, Rudy, Ingrid, Lorenzo, Bart, Floor, Eric, Trees, Inés, Christine, Roel, Myriam, Nicolas, Mia, Tom, Stefaan, Kristof, Dorine, Tom, Mathias, Emily, Filip, Jan, Lucas, Ans, Hannelore, Jeroen, Laurence, Christine, Damiaan, Dave, Vincent, Bart, Eva, Patricia, Berrie, Christiane, Francine, Liese, Renzo, Thomas, Elien, Louis, Francis, Lieselot, Marleen, Lieve, Joost, Pieter, Jeroen, Wouter, Theo, Elke, Lien, Maarten, Alexandra, Isabelle, Bart, Hanne, Sophie, Maarten, Louis, Marc, David, Jan, Katrien, Ruddy, Yves, Ciska, Filip, Rheinolt, Bert, Griet, Albert, Stefaan, Mieke, Katia, Lode, Patrick, Patrick, Patrick, Kelly, Marc, Marie Louise, Annemie, Bart, Stefaan, Fien, Hauben, Maria, Peter, Piet, Bill, Arne, Annick, Martine, Wilfried, Simon, Maria, Gudrun, Kim, Francis, An, Liesbeth, Inge, Hilde, Diederik, Diederik, Francis, Maxim, Ingrid, Jean, Jan, Frank, Jean-Paul, Henryk, Dominiek, Johan, Mieke, Filip, Hilde, Jean-Philippe, Frederik, Johan, Anne, Thierry, Thomas

V.Q.-V. Georges
V.R. Winter, Jos
V.S. Hilde, Maarten
V.W. Dora, Lut V.W
W. Catherine, Iris, Bart, Steven, Real, Bart, Stefan, Bert, David, Ronny, Lynn, Bernard, Annelies, Jurgen, Karl
Y. Ershad

V.B. Pieter, Karel, Leo, Stefanie, Matias
V.C. Joeri, Dieter
V.D. Mieke, Stijn
V.D.B. Frans, Miguel
V.d.C. Philip
V.d.M. Floor
V.d.S Dirk
V.d.V Michiel, Zoë
V.G. Laurence
V.H. Geert, Lieven, Frans, Janick
V.K. Carl
V.L. Michael
V.M. Hilde, Bart, Stef
v.N. Yannick
V.Q. Vincent, Christiane

